

Paula Malinowska | zo série Záh(r)ada pozemských rozkoší

Je fotka mŕtva?

Napriek tomu, že pandémia spôsobená koronavírusom je vo svete stále v plnom prúde a nakazených je viac ako 13 miliónov ľudí, opatrenia v krajinách sa uvoľňujú. Slovenská kultúra a umenie však trpia veľkou križou, a táto oblasť, ktorá formuje myse Slovákov a Sloveniek, sa ocitla na posledných priečkach priorít našej vlády. Je nielené dlhodobo finančne podhodnotená, no pomaly, ale isto začína byť posudzovaná pod vplyvom vlády z ideologickejho hľadiska, a tým je, bohužiaľ, nacionálizmus a klérizmus. Aj ekonomickým podhodnotením sa vláda snaží cenzurovať umelcov a umelkyne v prípade nepodpory určitých umeleckých projektov, rovnako ako sa to stalo v prípade bývalej ministerstvy kultúry, ktorá odmieta podporu všetkých menšinových LGBT umeleckých projektov v minulosti. Uvidíme, čo nás čaká v budúcnosti v tomto ohľade.

Počas posledných mesiacov v karanténe bolo obľúbené streamovať umelecké aktivity cez internet. V praxi to znamenalo, že na kultúrne podujatia ste mohli ísť cez internet a dobrovoľne podporiť umelcov a umelkyne tým, že ste im zasiali priamo vstupné alebo kupili si lístky na takéto virtuálne kultúrne podujatia. Dokonca aj vernisiaže a výstavy sa presunuli na internet a mohli ste sa virtuálne prejsť po svetových galériach. Jednou z možností prezentácie umeleckej tvorby na Slovensku bol aj kultúrny virtuálny festival Plody doby. Ako hovorila tvorcovia projektu: „Výnimočná situácia si vyžaduje výnimočné riešenie“ – preto ste si mohli pozrieť koncerty, diskusie a divadelné predstavenia viažo domova a podporiť tak vybraných umelcov a umelkyne. Na tejto platforme sa vyskytol jeden formát venovaný fotografii. Bola to diskusia s názvom Fotografia s Andrejom Bánom, ktorí si do hodinového rozhovoru vždy prizval iného fotografa a voľným spôsobom hovorili o jeho tvorbe, živote a zároveň premietali hostové snímky. Perfektný nápad, ako odprezentovať prácu súčasnej slovenskej fotografickej špičky počas pandémie v online priestore. Až na malý zádrhel. Do rozhovorov boli pozvaní iba muži. Moderátor Andrej Bán oslovil siedstich mužov okolo štyridsať- až päťdesiatročných, a to konkrétno Borisa Németha, Ľubu Stachu, Martína Kollára, Alana Hyžu, Tomki Némca a Petra Župníka. Bola to náhoda alebo zámer? Potom možno nadobudnú pocit, akoby ženské fotografky neexistovali alebo netvorili, ak nedostávajú priestor na rozhovory. Na vysokých školach študuje fotografický odbor vždy viac čien ako mužov, no v mediálnom prostredí nedostávajú dostatočný priestor. Verím, že je dôležité a správne nediskriminovať na základe pohlavia pri výbere do rozhovorov v médiach a je

3-EXPOZÍCIA

Pandémia koronavírusu k nám vtrhla už takmer pred polrokom. I keď je ešte priskoro bilancovať, ako nám zmenila priestor nášho života a tvorby, je jasné, že sa postavila doprostred trojuholníka fotografovaného, fotografiučeho a na fotografiu hľadiaceho. Zdigitalizuje naše psychofyzické spoluždieľanie tvorby? Vznikne viac autorských kníh? Klesne spoločenský dopyt po fotografii a začneme sa radšej venovať permakultúre? V akom momente zastihla nasledujúce tri autorky?

Veronika Marek Markovičová
fotografi a kurátorka

1

Tableau Vivant – Živá fotografia

Táto pandémia ma zasiahla práve v magisterskom ročníku na Katedre fotografie a nových médií VŠVU v Bratislave počas písania teoretickej a realizávania praktickej časti diplomovej práce. Je o návrate do prapodstaty, spomalení, prerastení s prírodou, ale aj o duchovnom znovuzrodení v jednote duše sveta. Úprimne som mala chvíiami pocit, akoby si zo mňa vesmír robil doslovne strandu...

Začiatkom júna na výstave Tableau Vivant – Živá fotografia v Čepan Gallery (2. 6. – 15. 7. 2020, pod záštitou centra Malý Berlín v Trnave sme spolu s kurátorm Patrikom

2

Procházmé procesem kolektívnej halucinácie

Zajímá mě, jak na nás vizuálne pôsobí veľký prostor a co vše nám v sére každodennosti říká. To, co nás obklupuje, není sen, ale hmataťelný projev určitého vize. Jaké vize stojí za občas halucinogenními výroky nejen reklam a co nám veľký urbánní prostor chce říct?

Pokud si sundáme klapky k oči, které si většina z nás pracně vybudovala, aby zákonité nepřišla o rozum, zjistíme, že místo ulicemi měst (někdy i krajiny) procházmé obřím časopisem nebo tunelem informací. Ve skutečnosti podceňujeme vliv podoby prostředí nás obklupujícího, kterým se necháváme za tichého souhlasu obestřít. Rozhodla jsem se reagovat na toto vnitřní prutí autorskou knihu Kam oči tam hlava, která odráží to, jaké vizuální a architektonické strategie jsou uplatňovány za účelem povolného upveřejňování represivního systému kontroly ze strany soukromého sektoru a státu. Knihu je vizuálne experimentálne laděnou kritikou súčasného stavu jak veřejného prostoru, tak myslí zaplavene kvantitatívou informační různorodé kvality. Snažím se upozornit na rostoucí omezování chování jednotlivce ve veřejném prostoru, jehož utváření z velké časti určují

3

Interlude

Posledné mesiace boli zvláštne iné. Zastavil sa nielen kultúrny život, ale čiastočne aj ten môj tvorivý. Prvý týždeň „korona krízy“ som sa neverovala fotografi a aktívitsám s ňou spojeným, ale všetok čas som sústredila do štúria rúšok, ktoré boli nedostatkovo tovarom. Táto aktívita mi pomáhala sa mentálne očistiť od všetkého diania naväčok. Veľa času som venovala čítaniu nielen odborných kníh, ale aj beletrie a objavovaniu nových fotografických artbookov. Skvelé v tomto období bolo, že vela platforiem a organizácií prešlo do online priestoru a pripravili množstvo prezentácií, rozhovorov či knižných festivalov vo virtuálnom priestore. Človek tak bol v bezpečí doma a neunikali mu udalosti, za ktorími by bežne cestoval do zahraničia. V neposlednom rade som počas týchto mesiacov pracovala na najnovnej fotografickej sérii s názvom Interlude, ktorá je súčasťou mojej dizertačnej práce na Katedre fotografie a nových médií VŠVU v Bratislave. Projekt je o skúmaní aktuálneho stavu medzi vyčlenením sa z pôvodnej biologickej rodiny a formovaním rodiny novej. Nachádza sa niekde na pomedzí spoločenského očakávania, momentálneho emocionálneho prežívania a hľadania životného smera. Fotografie vznikajú analógovo na čiernobiele materiál v prostredí domova a domácnosti, sú inspirované každodennými situáciami, s ktorými som konfrontovaná. Nemecká platforma EEP Berlin (Eastern European Photography Berlin) tento mesiac uviedla fotografiu z tohto projektu, čim ho už teraz dala do povedomia širšej verejnosti. Aktuálny projekt finalizujem, pracujem na posledných detailoch kníhy s rovnomeným názvom a pripravujem výstavu, ktorá sa bude konáť v auguste v galérii Medium v Bratislave, na ktorej budú mať diváci možnosť vidieť výber fotografií z projektu aj maketu knihy Interlude.

3

Interlude

3

Inter

OLJA TRIAŠKA STEFANOVIĆ

Olja Triaška Stefanović (1978) pochádza z Nového Sada v Srbsku. V roku 2007 ukončila magisterské štúdium fotografie v ateliéri Miloty Havránskej na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, doktorandské štúdium absolvovala v roku 2017 na Katedre intermedí a multimédií u Antona Číerneho. V roku 2015 bola Stredoeurópskym domom fotografie vyhlásená za fotografa roka. Pravidelná vystavuje na Slovensku aj v zahraničí, v Rádiu FM moderuje diskusiu reláciu o vizuálnom umení a kultúre Triaška & Čejka FM. Od roku 2019 je vedúcou Katedry fotografie a nových médií na VŠVU.

Vo svojej tvorbe sa venuje vzájomnému vzťahu človeka a priestoru. Jej aktuálnu výstavu Bratstvo a jednota, ktorá sa zaobráva problematickou história bývalej Juhoslávie a otázkami pamäti a zabúdania, je možné vidieť v Galérii mesta Bratislavu (Mirbachov palác) od 11. 6. do 13. 9. 2020. Kurátorkou výstavy je Bohunka Koklesová.

Aká bola vaša cesta k fotografií?

V podstate som si veľmi skoro uvedomila, že chcem rozprávať príbehy, ale slovo mi nastačilo. Nikdy som nekresnila ani nemalovala, ale už na základnej škole som sa stretla s fotografiou a mágia tmavej komory ma očarila. Boli to 90. roky a digitálna fotografia bola ešte daleko od toho, aby bola každodennej prítomná v našich životech. Takže takto postupne to prichádzalo. Veľmi mi pomohla skúsenosť z gymnázia, kde som navštěvovala rôzne umelecké krúžky, robila som divadlo a performance v rôznych umeleckých skupinách. To všetko nakoniec vyučilo do toho, že som si uvedomila, že fotografia je to, čo malo vždy prehľad. A tak som sa potom rozhodla, že ju pojedem ďalej študovať.

Vo svojej práci sa venujete architektúre a verejnemu priesotoru. Nositeľom príbehu vo vašom prípadne nie je človek, ale je to vlastné priestor, architektúra či artefakt. Ako ste dospele k tomuto spôsobu rozprávania?

Dlhú som to robila nevedome. Je to veľmi spojené s tým, že v bežnom živote som sice extrovert, ale vždy, keď som fotografovala, tak som sa akosi prirodzene od ľudí vzdala. Zavazdali mi. Vyhľadávala som situáciu, kde som mohla byť iba pozorovateľom. A na to bol priestor ideálny. Druhá vec je, že ako emigrantka som sa musela nejakým spôsobom asimilovať do bratislavského priesitoru, v ktorom som sa ocitla. Musela som ten priestor precítiť. Cez tie veľké súory, ktoré som tu urobila, som sa zoznamovala s Bratislavou. Na začiatku bola v spoločnosti úplná apatia. V roku 2002, 2003, keď som začala fotografovať a vizuálne analyzovať priesitor, sa vobec nikto nezaujímal o kultové priesitory v Bratislave, ktoré sú už teraz vlastne zburané a neexistujú. Dopracovala som sa k tomu aj preto, že vo mne osobne veľmi silno rezonovala strata osobného priesitoru, ak jed som si to v tých rokoch ešte neuvedomovala.

Vyhľadávala som najprv tie bývalé priesitory alebo diery v meste, a neskôr sa to stupňovalo tým, že som ochádzala do simulovaných priesitorov (súory Diery, Former spaces, Pink shadows, This could be a place for a nice life, Warnings from the Stage).

Sále som hľadala, aká je pozícia človeka v tom priesitore, aký silný je vplyv priesitoru na človeka a opačne, aj

ked v ňom sám človek nie je prítomný. Práve tá vypráždená architektúra podľa mňa dáva divákom obrovský priesitor na interpretáciu a prezrite toho celého. Práve to ma na tom baví – kontakt diváka s fotografiou.

Vaša najnovšia výstava Bratstvo a jednota sa zaobráva prelináním osobnej a historickej pamäte v kontexte rozpadu Juhoslávie. Kedy ste sa začali intenzívnejšie zaobrábať touto témove a čo bolo impulzom k vzniku výstavy?

Táto téma bola vo mne stále prítomná, ale ja som nebola pripravená na to, aby som s ňou pracovala. Na prelome rokov 2013 a 2014 som sa začala pytiať samej seba na svoju identitu – kto vlastne som a ako som sa asimilovala do tejto spoločnosti. Súvisí to asi s tým, že začal prichádzať čas, keď som už pomaly žila dlhšie na Slovensku ako v krajinе, kde som sa narodila. A táto jednoduchá otázka – kto som – ma vlastne vrátila späť do mojej pamäte a začala otvárať spomenuté témy. Tá moja cesta späť ma začala fascinovať a pomaly som začala tvoriť ten príbeh. Začala som na tom intenzívnejšie pracovať a postupne som ukazovala jednotlivé kapitoly tohto príbehu. Boli to menšie výstavy, a tak sa tá temá pomaly využívala. Mám z toho procesu dobrý pocit, pretože som sa neponáhala, ale dala som si čas, aby som to komplexnejšie prepriacovala. Keď sa vraciame do svojej osobnej histórie, môže to byť traumatické, pretože otváramo traumatické udalosti. Tým, že človek odšiel zo svojej krajiny, uzavril v sebe jednu kapitolu. Musela som postupne znova otvárať všetky tie dvere, ktoré som sa zebou zavrela, a musela som to robiať pomaly, aby som sa na seba dokázala poserazť a odstupu a aby som mohla pragmatickejšie narábať s tou emóciou, ktorú to prinesie. Aby tá emócia nebola prvpriáľaná, ale zároveň bola stále prítomná. Hovoríme to tak, že v tomto projekte som ja sama javisko aj hľadiskom.

Takže si myslíte, že práve skúsenosť emigrantky vám pomohla uchopit tú tému?

Určite, pretože zmena osobného priesitoru je obrovská skúsenosť. To nebolo ako teraz, že ochádzame študovať, pretože máme vôleň hranice a môžeme si vybrať. Je úplne iné, ak človek v osiemnásťich rokoch odide zo svojej krajiny, pretože chce lepší život, nechce byť v tom uzavorenom systéme, v anarchii, v diktatúre, kde

mu je dlho aj osem hodín, a nie ešte ďalších 5 alebo 10 rokov. Pretože my sme vtedy vobec netušili, kolko to všetko ešte bude trvať. Takže práve to, že žijem na Slovensku, mi pomohlo, aby som to vobec mohla spracovať. Myslím si, že skúsenosť zo života na Slovensku mi priniesla istú objektivitu a súrší, už stredoeurópsky kontext.

Čo pre vás osobne znamenal rozpad Juhoslávie? Ako ste to vnímali vtedy a ako to vnímate teraz?

Rozpad Juhoslávie som vnímala ako veľkú stratu slobody a identity. Nás vychovali v juhoslovanskom duchu, to bola naša národnosť. Nemuseli sme sa na úradoch identifikovať, či sme Srbi, Chorváti, Bosniaci, Albánci alebo Maďari, mohli sme zakrúžkovať, že sme Juhoslovia. V roku 1991 však tá kolonka zmizla, začali nás rozdeľovať podľa národností a robil presné štatistiky, štát sa začal zmenšovať a rozpadávať a pre nás začala obrovská trauma – uvedomenie si toho, že vtedajší prezident Srbska Slobodan Milošević svoju politiku „veľkého Srbska“ a svojim chorobným nacionálizmom v spojení s diktatúrou vytvára etnickú vojnu a vedomie nás vedie do najväčšej ľudskej tragédie z 2. svetovej vojny. Uvedomenie si, že 70 km od našho domu sa bojuje, že tam strašným spôsobom zomierajú ľudia, že každý deň prichádzajú utecencov, že máme reštrikcie, zjíme v diktature a priamo sa pozeraeme na úplný rozpad a rozklad štátu. Vtedy človeku ani nedochádzá, aké je to celé strašné, pretože musí mať silu ísť ďalej.

Skôr sa na to skúšam teraz pozerať cez mojich rodičov, pretože vtedy mali ďalšie roky, ako mám ja teraz, a ja som mala ďalšie, ako má teraz moja dcéra. Pomáha mi to predstaviť si lepšie tú situáciu – ich, ako mladých ľudí, ktorí zrazu prišli o všecko – ideálne, priateľov. Malí strach o nás, stratili prácu, ďalšiu nedostalci, ale museli žiť rodinu.

Myslím si, že v konečnom dôsledku nás to ako rodinu posilnilo. Boli sme natolik silní, že sme si povedali, že sa vlastne môžeme až rozdeliť, a rodičia ma pustili na Slovensko. Ja som vyrásťať vo veľmi otvorennej a demokratickej rodine, ktorá bola od začiatku proti vojne. Nemusela som zápasíť s rodičmi a ukazovať im, že vojna je zlá, pretože to boli práve oni, ktorí ma vždy viedli k tolerancii. Za to som im strašne vďačná, pretože mnoho mojich kamarátov také šťastie nemalo, ich rodičia boli podporovatelia Miloševiča a tým pádom aj vojny. Bolo to veľmi tažké obdobie, ale pre mňa bolo

zároveň aj veľkým prínosom, pretože práve moji rodičia mi dali celoživotnú misiu – byť aktívna v rámci občianskej spoločnosti a vziať si mier a demokraciu. Naučili ma, že násilie a nacionalizmus nič dobré neprinášajú.

Výstava Bratstvo a jednota bola dokončená v čase pandémie. Už pred tým boli v spoločnosti nacionalistické tendencie nielen v našom regióne a zdá sa, že práve pandémia tiež tendencie ešte posilnila. Vaša výstava sa tým bola náhle ešte vakuálnejšou.

Bola to zvláštna situácia v spoločnosti. Ocitli sme sa v izolácii a nevedeli sme, ako dlho bude trvať a aké bude mať dôsledky. V momente, keď sa malá uskutočníť vernisáž, sme vlastne nevedeli vobec nič. Myslím, že pre tvorca je to veľmi náročná situácia – neviestí či a kedy sa uskutoční to „grande finale“, vernisáž, po ktorej už výstava bude žiť vlastným životom. Ten nádzový stav ma v podstate vrátil k definovaniu, čo tento termín vlastne znamená – čo je to izolácia, ako rozlišíť nádzový stav od vojnového stavu. Myslím, že práve tá izolácia je ovela viac citelnej teraz, keď ju návštěvník môže precítit na základe vlastnej skúsenosti. V dobe pred koronou sme žili vo veľmi otvorenom svete, hranice boli otvorené, mohli sme cestovať, a vobec sme sa nezamýšľali nad tým, že by to zrazu mohlo prestať fungovať. Že sa budeme musieť vrátiť domov, repatriácie, uzaváranie systému a násťup nečakaných zmien a neistôt. Pre psychiku človeka sú to veľmi náročné veci a je otázka, ako táto skúsenosť bude dozrievať:

Pozorne som sledovala, ako politickej lídri v strednej Európe využívajú pandémiu na upnevanie svojej politickej moci. V rámci ochrany občanov pred pandémiou začali používať stratégiu „bránit si vlast“, a tým zároveň podporovať rast nacionálizmu, strachu z cudzincov, národnostných menších či utecencov. Nacionálizmus je v strednej Európe, bohužiaľ, stále prítomný a myslím, že je to až tým, že nemáme jasne definovaný vztah k historii, málo sa rozprávame o minulosti a vysoké percento občanov verí konšpiračným teóriám. Nemali by sme zabúdať, že v čase krízy sa v spoločnosti šíria konšpiračné teórie oveľa rýchlejšie a že rôzne individuáni narábať s tou emóciou, ktorú to prinesie. Aby tá emócia nebola prvpriáľaná, ale zároveň bola stále prítomná. Hovoríme to tak, že vtedy máme vobec vysoké percento občanov, ktorí sú v súčasnej dobe spochybňujú všetky roky, s ktorými sa vtedy sústredili. Hneď však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu alebo výstavu tej výstavy, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsahovej. Čiže najprv si urobím konštrukciu až výstavu, a to tak, že si vytvorím akési miníkapitolu. Potom si k nim priradím základné fotografie, ktoré sa týkajú jednotlivých témy. A potom už vyberám z týchto fotografii, ktoré sú významné, až násťupem. Niky však nevyberám po vizuálnej stránke, ale po obsah

MESTÁ BEZ NÁS A TICHÉ MESTO

sú historickým dokumentom

Názov: Mestá bez nás
Miesto: Hviezdoslavovo námestie v Bratislave

Autori fotografií: Karel Cudlín a Peter Korček
Termín: 13. 5. 2020 – 30. 6. 2020

Organizátori: České centrum spoločne s radnicou Starého mesta a českou ambasádou

O tohtoročnej smrťajcej koronavírusovej pandémii vie množstvo ľudí na celom svete. V Česku a na Slovensku všetci od škôlkarov po seniorov, pretože na niekoľko mesiacov a vo všetkých oblastiach výrazne ovplyvnila i obmedzila ich každodenné životy. Na obdobie zákazu chodiť do školy a zamestnania, nemožnosť využívať rôzne služby či výrazné obmedzenie pohybu a nakupovania časom zabudneme a za desaťročia si spomienie málokto. Priopomienú nám to iba dokumenty doby, ktoré opäť

potvrdzujú historický význam i dôležitosť fotografie. Koronavírusové podoby a ich dôsledky nám priblížili dve výstavy. V Bratislave na Hviezdoslavovom námestí od 13. mája do 30. júna 2020 Karel Cudlín a Peter Korček v spoločnom medzinárodnom projekte Mestá bez nás.

Expozíciu inštalovanú medzi stromami na veľmi frekventovanom mieste si pozrelo oveľa viac ľudí ako v nejakom vnútornom priestore, navyše v čase štátom nariadenej obmedzenej galérinej návštěvnosti. Obaja autori sa dokumentárnej fotografií venujú dlhodobo.

Aj keď na malej bratislavskej výstave bol pomerne pečlivý výber diel so situáciemi ľudí i architektúry objektov a urbanizmu mestských priestranstiev, uvítal by som viac fotografií z takejto veľkej a ražko opakovateľnej tematickej príležitosti.

Karel Cudlín (1960) v rodnej Prahe fotografoval ľudí – jednotlivcov a malé skupinky prvýkrát v českej i slovenskej histórii s povinným rúškom na tvári. Na čiernobielých záberoch je takto netradične čiastočne zahalená telefonujúca dievčina, na práznej cestnej križovatke osamelý turista tahajúci kufr, bezdomovec ležiaci na chodníku kŕmi holuby, milenecké dvojice sa túlia k sebe a seniori relaxujú v parku vedľa seba sediac alebo stojac v

Peter Korček | Tiché mesto | 2020

predpísaných odstupoch. Všetci dodržali zdravotné nariadenie ochrany tváre.

Na rozdiel od tohto osobného fotografa bývaleho prezidenta Václava Havla a držiteľa osemnástich cien vo fotografickej súťaži Czech Press Photo o rok rokov mladší Peter Korček umikátnu dobu zvečnil farebnými zábermi. Dokumentoval úplnú prázdnosť bratislavských verejných

priestranstiev bez ľudí i áut. Také sú nezvyčajne raritné pohľady na volnú Štefánikovu ulicu, tri neuzáverené cesty po Moste SNP, otvorené vekoplošné parkovisko, priestor pred hlavnou železničnou stanicou. Vnútajšok veľkého nákupného centra spestruje iba ľudská socha a úplne prázdroj je i pred Domom odborov. Uzavretosť ľudí v bytoch potvrdzuje pohľad na panelák s 228 prázdnymi balkónmi.

Pavol Erdziak
publicista

Karel Cudlín/400asa | Tiché mesto | 2020

ZNETVORENÝ SVET.

História stredoeurópskej
fotografie 1838–2018

Autor: Adam Mazur

Titul: Znetvorený svet. História
stredoeurópskej fotografie 1838 – 2018

Vydavateľstvo: TAIWPN
UNIVERSITAS

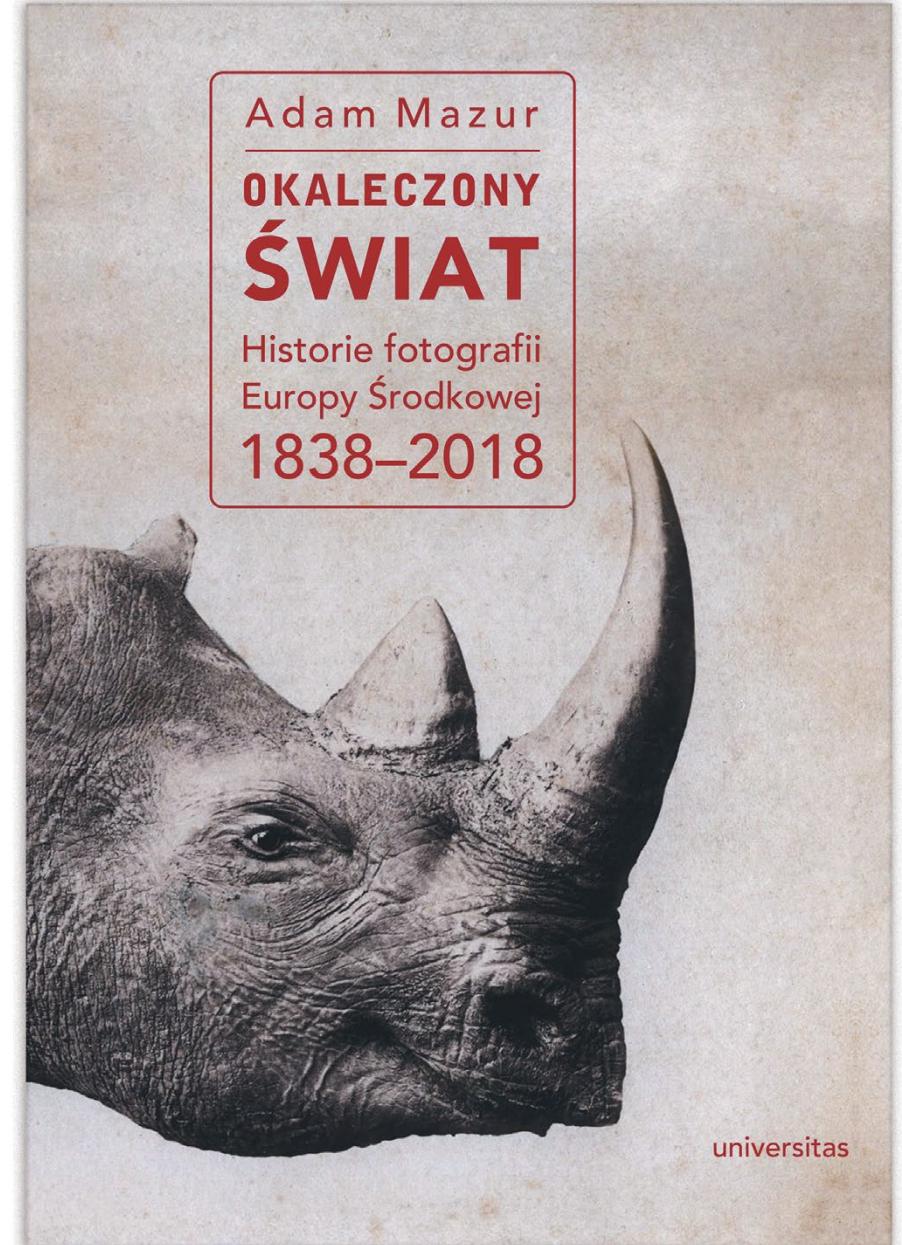
ISBN: 97883-242-3176-8
e-ISBN: 97883-242-6404-9

Môže byť kniha o fotografií zdrojom diskusie o potrebe nadnárodného konceptu komunity, príbehom idey slobody, poukázaním na slepú uličku nacionálizmu, a zároveň príbehom súčasnej fotografie vyrozprávaným formou fascinujúcich anekdot, namiesto suchých faktov, tak častých pre akademický jazyk? Ukažuje sa, že môže. Práve takým dielom je kniha Adama Mazura Znetvorený svet. História stredoeurópskej fotografie 1838 – 2018, ktorú vydalo vydavateľstvo Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS v Krakove v roku 2019. Mazur má doktorát z humanitných vied, je historikom umenia, amerikanistom a odborným asistentom na Fakulte fotografia Umeleckej akadémie v Poznani (Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu). Autor Znetvoreného sveta je tiež kurátorom, redaktorom rôznych antológíí a katalógov, ako aj redaktorom textov a kníh venovaných súčasnému umeniu. Specializuje sa na fotografiu, ktoré zasvätí okrem iného knihu Kocham fotografię. Teksty z lat 1999 – 2009, Historie fotografii w Polsce 1839 – 2009, Decydujący moment. Nowe zjawiska w fotografii polskiej po roku 2000. Po konči fotografií. Mazurove vedecké a kurátorské úspechy sú už samy osebe dosťatočnou zárukou kvality jeho poslednej publikácie venovanej stredoeurópskej fotografii. Kniha je rozdelená na dve časti – v prvej nájdeme usmernenia týkajúce sa metodológie výskumu, kde sa autor už počas práce s materiálom pokúša zadefinovať, čo presne znamená stredná Európa. Je to tažká úloha, pretože, ako sám autor hovorí, „zadefinovanie tohto priestoru na základe epochy železnej opony je sice zvodne puristicke, ale zároveň nezlučiteľné s historickými skutočnosťami“. Mazur spochybňuje post-jaltské usporiadanie regiónu, a tým pádom aj tvrdý rámec geopolitickej reality, z ktorého by autori v rámci svojej tvorby nemali vychádzať. Likvidita a prienik, tak charakteristické pre tento región sveta, rozorvaný rozličnými konfliktami, nie sú príznáčne iba pre tvorcov, ale prinášajú ďalšie problémy aj vedcom, ktorí by chceli katalogizovať umelcov podľa národnosti. Ako piše

upozorňuje na málo známe detaily či fakty zo života fotografa a podrobnosti týkajúce sa historického kontextu, vykazujúce pri tom výnimcoľu eruditiciu. Vynikajúci výber fotografií, kde sa ikonické obrazy stretávajú s tými menej známymi, krásu sa mieša s krutostrou a každodenný život získava formu pozie

– to všetko tvorí príbeh, ktorého cieľom je zaujať nie len malú skupinu akademikov, študentov či milovníkov fotografie, ale každého, kto by chcel spoznať história istého regiónu vyrozprávanú z inej perspektívy.

Piotr Gąska
fotograf

Olga Chernysheva | Hires

FESTIVAL LA GACILLY BADEN PHOTO

TRETÍ ROČNÍK FESTIVALU LA GACILLY-BADEN PHOTO 2020

Názov: La Gacilly-Baden Photo

Trvanie festivalu: 14. júla 2020 – 26. októbra 2020

Miesto: Baden, Rakúsko

Väčšina veľkých medzinárodných fotografických festivalov je tento rok zrušená kvôli pandémii koronavírusu. Po päťdesiatich rokoch musel byť zrušený obľúbený svetový fotografický festival Rencontres d'Arles, kdežde mnoho výstav je každý rok inštalovaných v interiéroch. Festival La Gallicy v Badene má však oproti ostatným fotografickým festivalom obrovskú výhodu. Všetky jeho výstavy sú môžete pozrieť pod holým nebom a sú orientované na exteriér malebného kúpeľného mestečka Baden kúsok od Viedne. Tento najväčší fotografický festival v Európe je otvorený každý rok až štyri mesiace a venuje sa inej téme so silnou humanistickej orientáciou a vzťahu medzi ľudmi a ich životným prostredím. 31 výstavných inštalácií sa nachádzajú po celom kúpeľnom mestečku, od informačného centra prejdete na Brusattiplatz cez centrum mesta Baden a parky Dobhoffpark, Gutenbrunner a Kurpark. Dokopy sú môžete pozrieť až sedem kilometrov výstav, viac ako 2000 snímkov na rozlohe až do 280 m², festival navštívili každoročne viac ako 230 tisíc návštěvníkov.

Kedže festival vznikol z hlbokého presvedčenia zaobrat sa budúcnosťou našej planéty a spája všetky fotografické žánre, od kvalitnej fotožurnalistiky cez dokumentárnu fotografiu až po fotografiu umeleckú, každý si príde na svoje. Prvý ročník v roku 2018 bol venovaný téme Milujem Afriku, druhý ročník sa zameral na environmentálne témy s názvom Hymna Zemi. Hlavnou tohtoročnou tému je heslo „Nikdy to nevzdávaj“ a renesancia, resp. znovuzrodenie v zmysle angažovanosti vystavujúcich fotografov a fotografiek, ktorí sa postavili za našu planétu a venujú sa environmentálnym tématam rovnako ako aj zakladateľ festivalu Jacques Rocher, ktorý sa venuje zalesňovaniu projektu a doposiaľ vysadil 100 miliónov stromov. Znovuzrodenie takisto naráža na pád

komunistického východného bloku svedom 30 rokov, ktorý umožnil zmenu, a festival toto oživanie oslavuje pod názvom „Na východe vela nového“ a dáva priestor množstvu východných autorov a autorek alebo výstavám, ktoré vznikli práve v tejto oblasti.

Ruská fotografka Elena Chernyshová v sérii Život v mraze neuveriteľne zachytáva ľudí žijúcich v najextrémnejších teplotách v ruskom meste Norilsk, kde teplota v decembri klesá pod na -40 °C, snehové búrky sú tu 130 dní v roku a polárná noc trvá 60 dní. Je obdivuhodné, že autorka sériu využila do tejto extrémnej oblasti fotografovať každodený život mužov a žien, ktorí sa naučili v tejto oblasti fungovať napriek tomu, že mzdý sú nízke a všetko je veľmi drahé kvôli náročnému importu. Miesto je zároveň jedným z najnečistenejších mest v Rusku kvôli tažbe drahých kovov, ktoré objavili v polovici 20. storočia. Do oblasti sa dostať iba na špeciálny pas podpísaný ruskou slúžbou.

Nehostinné prostredie autorka fotografuje fascinujúco, biela farba oblohy sa častokrát zlieva s bielym povrchom zasneženej krajiny. Pri pohľade na jej fotografie máte pocit, akoby tieto dokumentárne snímky neboli iba obyčajným dokumentom z miesta, ale každý jeden záber je s precíznosťou premyslený po výtvarnej stránke a máte pocit, akoby ste boli súčasťou filmových scén apokaliptického filmu, kde dominuje chlad a tma. Ďalším výnimočným ruským vizuálnym umelcom je Danila Tkachenko a jeho séria s názvom Obmedzené oblasti dokumentuje opustené vojenské miesta v Rusku a Kazachstane.

Inštalácia jeho diel je skutočne pozoruhodná a je to jedna z výstav festivalu, ktorú si určite zapamätáte. Tri monumentálne steny sú venované ruským utopickým stavbám súvisiacim s technologickým pokrokom. Objekty

© Sergei Prokudin

ako vojenské lietadlo, opustené observatórium, totalitný pamätník, lod, ponorka, bývalé závody, opustené budovy, antény sú všetky ladené v šedých farebných tónoch na bielom pozadí v akomosi spleene. Jednotlivé obrazy nie sú oddelené, ale plynule prechádzajú jeden do druhého, preto máte pocit, akoby ste sa pozerali na panorámu s rôznymi objektami. Impozantná séria vznikla tak, že autor jedného dňa navštívil svoju babičku, ktorá bývala na kedyši utajovanom odlahom mieste v Rusku. V 60. rokoch tu bola vynutiačia práv sovietska atómová bomba a došlo k jadrovej katastrofe, ktorú úrady klasifikovali ako vojenské tajomstvo. Umeleckou sériou chce Danila Tkachenko povedať, že totalitné systémy sa snažia neustále preukazovať svoju nadradenosť nemožnými ideálmi, v tomto prípade gigantickými stavbami, avšak ich megalomanské ilúzie nikdy netrvajú dlho a zanikajú. Takéto obrovské opustené pamiatky zostávajú jediným dedičstvom týchto nesplnených ideálov.

Za spomnenie určite stojí aj výstava Petrohrad, Mesto tieňov od ruského fotografa Alexeja Titarenka. V popisku k sérii sa najsúčasnejšie dozviete, že fotograf má hudobné pozadie, ak dieťa hral na klavíri, no akonáhle objavil fotografiu, vzdal sa hudby. Avšak hudba ovplyvnila jeho prístup k fotografií. V čiernobielej sérii vidíme pohľady na mesto, ktoré zachytáva na dlhý čas, a postavy okolojdúcich zostávajú v pohybe rozmazené, teda sú v istom rytmе a vznikajú tiene, ktoré obkllopujú budovy, stromy, ulice mesta v Petrohrade v rokoch 1985 – 2000, keď sa striedala komunistická éra s ďalšou.

Nemecký fotograf Gerd Ludwig, ktorý niekoľko dekad fotografuje pre National Geographic, má na festivale až dve rozsiahle fotografické série. Jeho séria Moskva sa mení sa považuje za najdôležitejšiu fotografickú

časopis Sibylle, ktorý bol založený v roku 1956 a zanikol v roku 1995. Magazín mal ísť v stopách západného časopisu Vogue a mal byt definovaný ako „časopis pre módu a kultúru“ s článkami o každodennej módre pre pracujúce ženy v industrializovanej krajinie. Toto všetko odráža aj módnou fotografiu v tomto štýle, a okrem krásnych modeliek sa pozeraťe na humanistickú interpretáciu sveta, estetické experimenty, nekonvenčné pozície a sily žien. Zábery nie sú iba povrchovými reklamami na odevy pre ženy, v každom zábere sa dá nájsť alternatívny nártív zo života reálnych žien.

Na festivale nájdete aj zapár výstav zrealizovaných s podporou Nadácie Yves Rocher. Známa francúzska kozmetická značka podporuje výsadby stromov po rozsiahlych požiaroch v lesoch. Fotografie sú tematicky zapadajú do environmentálnej problematiky, ktorou sa festival každým rokom zaobrá, no vizuálne sú menej zaujímavé a akoby vytríčajú z kvalitnej dramaturgie festivalu.

Výstava #dubistkunst (#tysiumenie)

vznikla v spolupráci s „kultúrnym pondelkom“ (kultur Montag) a prestížnym rakúskym kultúrnym inštitútiom, ako sú Albertina, Belveder, Umelcoehistorické múzeum, Lentos a MUMOK. Všetky tieto inštitúcie vyzvali širokú verejnosť, aby im posielali fotografické reprodukcie výtvarných diel zo zbierok spomínaných inštitúcií. Takto inšpiráciu používajú napríklad aj David LaChapelle a Cindy Sherman, na festivale výber séria diptychov amatérskej fotografie s významným dielom z dejín umenia pôsobiť smiešne a amatérsky, avšak nemožno mu upriet skvelú myšlienku, ako zapojiť bežných ľudí do umeleckej tvorby.

Medzi neprehliadnutelné výstavy patrí dokumentáciu bývalého Sovietskeho zväzu. Okrem politiky a populizmu, cirkvi a ľudu predstavuje Ludwig rozmanitý, hlboko pocitovaný obraz post-sovietiskej reality. Autor sa sústredí na symboliku a paradoxy života v Moskve po páde komunizmu a príchode kapitalizmu. Jedným z takých je napríklad záber na ruskú babičku, ktorá sedí vo svojom skromnom pribytku a na stene za ňou visí kalendár s nahými ženami. Druhá séria Gerda Ludwiga s názvom Dlhý tieň Černobylu je venovaná životu po černobylskej katastrofe, ktorou sa autor venuje dlhodobo. Za posledných 25 rokov navštívil túto oblasť viač ako desaťkrát a prenikol hlbšie než akýkoľvek iný fotograf. Na tejto výstave je výnimočne dobre rozvrhnute usporiadanie fotografií. Od katastrofy a záberov robotníkov v plynových maskách a dopady katastrofy na jej obyvateľov cez vylúdené oblasti a zničené mesto Pripjati až po portréty starších obyvateľov a obyvateľiek, ktorí chcú umrieť na svojej rodnej pôde, či zdravotné problémy narodených detí v tejto oblasti. Posledné zábery sú venované turistom, ktorí prichádzajú do Pripjati a veselo sa fotografujú v ikonickej lunaparku v skafandroch a vo svojich prinesených plynových maskách. Odrazu sa stáva z ľudskej tragédie turistická atraktívna a biznis cestovných agentúr, ktoré privážajú turistov z celého sveta. Už ani apokalyptické miesta rozpadnutých budov nij sú akoby reálne, ale predmety, napríklad zničené špinavé bábiky, sú evidentne naaranžované na stoličkách iba pre ulahodenie turistom. Od utrenia obetí vidíme v Ludwigovej sérii veselých ľudí, ktorí majú z návštevy Černobylu príjemný zážitok.

Jediná výstava venovaná módnej fotografii prezentuje nemeckú fotografickú trojicu Ute Mahler, Werner Mahler a Sibylle Bergemann, ktorá fotografovala pre populárny publikum. Jeho dedičia zachránili svoje

© Mahler Werner

© Tkachenko Danila

© Elena Chernyshova

LENKA L. LUKAČOVIČOVÁ (NE)ROZHODUJÚCE OKAMIHY

Miesto: Galéria Miloša Alexandra Bazovského, Trenčín
Trvanie výstavy: 16. 6. – 29. 8. 2020
Kurátorka: Marianna Brázová

V tmavej miestnosti na bielych paneloch rozmiestnených v priestore v pravidelnom rytmie preblíkávajú fotografie. Premietanie v suteréne Galérie M. A. Bazovského v Trenčíne sprevádza mechanický, dnes už skoro zabudnutý zvuk dataprojektora. Dve z projekcií sa menia, jednú z nich zostáva statická. Na vertikálnych paneloch sa objavujú zdánlivu banálne fotografie akoby náhodných momentov. Mohlo by to byť kdekoľvek a mohol by to byť ktorokolvek. Napriek tomu – alebo možno práve preto – tieto obrazy spolu s pravidelným cyklotímom dataprojektora vytvárajú pozoruhodnú inštaláciu, ktorá diváka zaujme práve svojou nejednoznačnosťou. Za socializmu bolo zdľahláv premietanie diapozitívov z dovolenky (ne) obľúbenou zábavou pre návštavy. Fotografie, ktoré sa takto premietali, ukazovali situácie, ktoré neboli bežné, práve naopak. Dovolenka bola únikom zo sedi každodenneho života. Tieto premietania slúžili zároveň ako akási kulisa pri konverzáciu a pohostenie. Lenka L. Lukačovičová sa vo svojej tvorbe zaobrá fotografiou ako médiom a jej presahmi do performance. Klíčom k výstave je práve jej názov – (Un)decisive moment, ktorým autorka odkazuje na fotografický termín rozhodujúceho okamihu (anglicky decisive moment.) Tento koncept, ktorý vytvoril francúzsky fotograf

Henri Cartier Bresson, hovorí o zhustení fotografovanej situácie do jedného – rozhodujúceho momentu, ktorý je neopakovateľný a vystihuje jej podstatu. Na výstave Lenky L. Lukačovičovej však namiesto vizuálne ohurujúcich fotografií sledujeme zdánlivu obyčajné obrazy zo autorinho života. Vrstením repetitívnych záberov aj situácií hľadá Lukačovičová odpoved' na otázku, čo vlastne rozhodujúci okamih známenie nielen v rámci fotografie, ale aj v živote človeka. Zámerne pracuje so snapshotovou estetikou akoby náhodných, ledaboložných záberov v kontraste s technológiou odkazujúcou práve na rituál z minulých časov. Monotoný rytmus otáčajúceho sa dataprojektora, sled udalostí a pocitov, ktoré často dávajú zmysel iba samotnej autorce, napriek tomu však má nutkanie sa s nimi podeliť. Tento prístup má svoj odraz v dnešných inštaláciach, na ktoré autorka inštaláciu nepriamo odkazuje. Lenka L. Lukačovičová však na zánam svojich (ne)rozhodujúcich okamihov zámerne používa v dnešnej dobe tažkopádnú technológiu diapozitívov, ktoré už na Slovensku ani nikto nevyvoláva. Aj v spracovaní výsledných fotografií sa teda odzrkadluje moment performance prítomný v autorkinej tvorbe. Namiesto jednoduchého „cvak“ na mobil a okamžitého zdieľania do virtuálneho priestoru Lenka Lukačovičová fotografuje svoj súkromný svet na analógový film, s ktorým následne cestuje do fotolabu vo Viedni, aby získala diapozitívy, ktorých estetická hodnota spočíva zo všetkého najviac

Lenka L. Lukačovičová vyštudovala fotografiu a nové médiá na Vysokej škole výtvarných umení, v súčasnosti pôsobí na katedre ako asistentka. Vo svojej tvorbe sa venuje prienikom medzi fotografiou, inštaláciou a performance.

Jana Gombíková
fotografiá

Lenka Lukačovičová | zo série B(NE)rozhodujúce okamihy | 2020

© Lenka Lukačovičová

PAULA MALINOWSKA

ZÁH(R)ADA

POZEMSKÝCH ROZKOŠÍ

Fotoséria je úvahou nad jednostrannou interakciou človeka a prírody v epoce antropocénu. Náš vzťah k planéte je striktne podriadený kritériu ekonomickej výhodnosti a vede k neobmedzenému využívaniu planetárnych zdrojov. Ľudské bystrie takto pretvárajú planétu Zem na svoju záhradu pozemských rozkoší, ktorá sa však globálne sa zvýšujúcim teplotou mení na vypráhnutý skleník. Práca je opisom človekocentrizmu, narcissistickej mentálnej nastavenia druhu Homo sapiens ako hybné sily fungovania dnešných dní. Vychádzajúc z evolúcie schopnosti artefakcie analyzujem konflikt biologicky prirodenej a kultúrnej podstavy človeka v čase, keď ľudský druh tvorí, mení a manipuluje svoje prostredie. Paradox arteficiálneho prostredia plného imitácií a kópií prírody sa však v istom momente stáva kameňom úrazu. Zmena klímy v dôsledku človekom vytvoreného umelého prostredia určuje nové podmienky pre život na planéte. Neschopnosť človeka adaptovať sa na tieto podmienky z biologickej hľadiska prináša na stôl palčivú otázkou smerovania ľudskej existencie.

Moju tvorbou reagujem na súčasný stav klimatickej krízy, ktorá je vedome prežívanou skutočnosťou. Uvedomlosť a sebareflexia sú podľa mňa klíčové pre zapnutie potrebného požiarneho alarmu v dobe, keď ako druh čelíme tejto neodkladnej a nelahkej výzve.

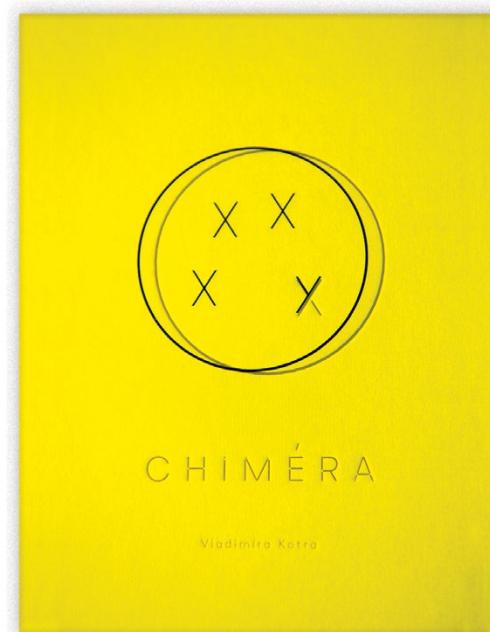

fotonoviny

VLADIMÍRA KOTRA: CHIMÉRA 2020

Titul: Chiméra

Autori textov: Vladimíra Kotra, Gabi Novotných

Fotografie: Vladimíra Kotra, Gabi Novotných

Vydavateľstvo: Mushroom On the Walk / Rixard s.r.o.

Dizajn: Richard Prochádzka

ISBN: 978-80-907446-2-2

Do rúk sa mi dostáva útla knižka s výrazne žltým prebalom. Na prvý pohľad je zrejmé, že ide o starostlivo vyskladanú knižku s premysleným každým centimetrom. Či už ide o výber materiálov, dramaturgiu alebo malé detaily, ktorí pútajú moju pozornosť. Na obálke sa črtajú symboly ľudských chromozómov, ktoré vďaka prebalu nezapadajú do seba. Objavuje sa nám tak tematika knižky prezrádzajúc spolu s názvom CHIMÉRA prvý obraz o príbehu vo vnútri.

Stretávame sa s dvoma osobami v jednom. Na začiatku s Pavlom a na konci s Gabi — spolu s nimi prechádzame životnou zmenu z muža na ženu. Tento vývoj sleduje fotografická séria Vladimíry Kotry, ktorá dokumentuje Pavlov/Gabinov každodenňý život počas premeny a skladá ho až klasicky — chronologicky. Autorkin vzťah k mytologickej krajine sa objavuje aj tu, popretkávaná je spolu s príbehom Chiméry subtilne, ale funkne.

Ak by bola fotokniha vyskladaná čisto z fotografii, mohli by sme ju nazvati spovedou. No je až príľahlé ostať len pri autentickej výpovedi. Vladimíra Kotra si možna bola vedomá faktu, že fotografia pri tak komplexnej téme nie je postačujúca. Nehovoriac o náročnom emočnom procese, ktorý sa tiež pomocou jediného obrazu nedá popísať. Fotografa tak pretkáva príbeh nadalej, a rozpozadá ho aj pomocou slov hlavnej protagonistky.

Aby nás uviedla do dejia takmer hned v úvode — sled Gabiných slov prichádza

takmer z konca, z momentu, keď sa jej podarilo stať ženou.

Napriek dlhším textom sa kniha čítala ako po masle. Možno je to práve pozitívnym zaciatkom, ktorý „nastavuje“ naše čítanie na príjemný zážitok. Tažoba prichádza postupne s každou ďalšou otočenou stranou. Odhaluje sa jadro chiméry a toho, ako sa rodí z komplexnosti chaosu. Ako sa nám otváral príbeh, redukovali sa aj slová, ktoré ostali v trefných citáciach. Stále sme si však vedomí ich sily a osoby, ktorá ich vyslovuje. Akási osobná denníkovost neostáva len v syntaxi, ale je prenesená aj do mobilných fotografií, ktoré vytvorili Pavol a Gabi, sú záverečne na žltom papieri, no zároveň zložené pod rúškom tajomstva.

Intimita príbehu je dôležitým momentom pre fotoknihu. Čitateľská autonómia bola v určitem zmysle oslobozujúca, pretože tu bola možnosť zavrieť knihu počas tažkých momentov. O to viac, keď si uvedomíme, že práve transrodoví ľudia takú slobodu nemajú. Nemajú pauzu od emócií a nevedia si oddýchnut od komplikovanosti celého procesu.

Nemajú priestor na to, aby si hned uvedomili, že sú jedno, alebo druhé, alebo oboje alebo ani jedno. Popri tom bojujú spoločensky a spoločnosť im to neulaňuje.

Dojmy z knihy spracúvam doteraz,

a doteraz hľadám spojitosť, ktorú sa spojiť možno ani nedajú. Silnejúci chaos sa spája s neurčitosťou na konci. Opäť je na nás, vnímateľoch, čo necháme k sebe presiaknut a čo nie. Či sa odvôlame na fikciu alebo príbehu veríme. V chaoze sa veru rázko hľadá pravda, no s určitosťou zanechá citeľnú stopu.

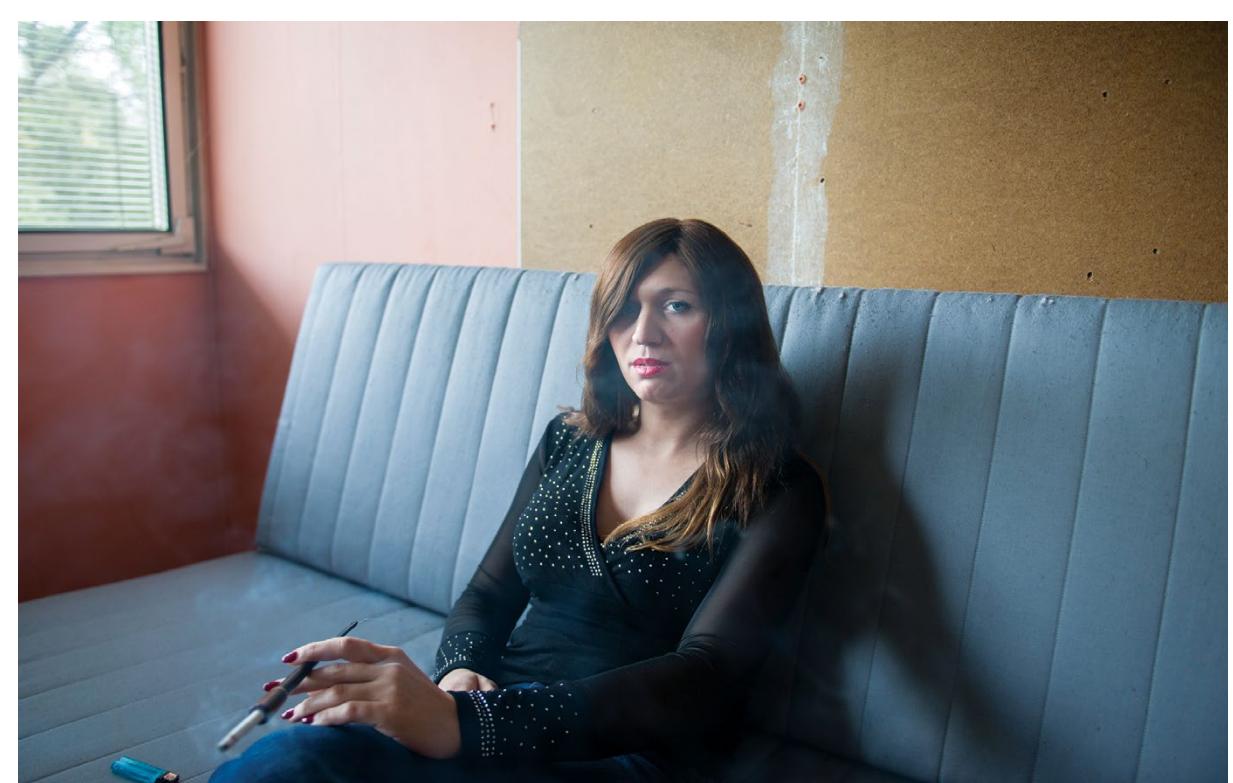
Vladimíra Kotra vytvorila prácu, ktorá, verím, že v súčasnosti a aj neskôr prispeje k porozumeniu transrodovej

© Vladimíra Kotra

Vladimíra Kotra nedávno obsadila 2. miesto v kategórii Osobnost české fotografie do 30 let.

Kvet Nguyen
fotografska a redaktorka

© Vladimíra Kotra

MATKY — FOTOGRAFKY

Text vznikol aj v súvislosti so súčasnou politicko-spoločenskou situáciou, ktorá podčiarkuje krízu a problematiku postavenia žien nielen na Slovensku, ale aj vo svete.

Fotografsky, ktoré nie sú len fotografskami. Povolanie mama je na celý život. Aké je to byť mamou a fotografkou v jednom? Mení sa fotografická perspektíva ženy pri materstve? Je náročne byť povolaním matka-fotografska? A sú úspešné? Zaujímali sme sa o život a fungovanie v nom štyroch známych kreatívnych mám v česko-slovenskom prostredí: Lenka Lindák, Lukáčovič, Michaela Džurná, Zuzana Laurinc, Martina Šimkovičová.

Aký bol váš vzťah k fotografii predtým, ako ste sa stali mamami?

Zuzana Laurinc: Môj vzťah s fotografiou bol v posledných rokoch veľmi intenzívny. Vždy som mala rada umenie, študovala som ho od strednej školy až po dejiny umenia na univerzite. Nikdy som však nefotila a aj fotografiam som dovtedy vnímala len v teoretickej rovine. A potom, tesne pred tridsiatkou, ma fotografovanie začalo fascinovať, až som sa rozhodla vyskúšať štúdium na Institute tvárčej fotografie v Opave. Tam sa pre mňa všetko zmenilo. Vďaka kamarátskemu prístupu profesorov a inšpiratívnym spolužiakom sa fotografia rýchlo stala mojou každodennou a pochopilou som, že nič iné už robí nechcem.

Strela som tam aj svoju manžela Daniela Laurinca, s ktorým sme spoločne začali pracovať na viacerých dokumentárnych projektoch, či už z Kene, Indie, alebo Sri Lanky.

Pravidelne sme vystavovali, jazdili na rôzne fotografické festivaly v Európe. Popri tom sme rozbehli aj produkčno-kreatívne štúdio (Laurinc studio), kde sa venujeme reklamnej fotografii a videu. S príchodom nášho syna sa toto všetko pre mňa zastavilo.

Martina Šimkovičová: Na jednej strane som ju milovala, milovala som to byť niekde, stat sa neviditeľnou, aby som mohla zdvihnuť javy a ľudí vo svojich sériach. Na druhej strane ma unavovali určité úzky média či jeho spoločenskej organizácie. Jeden z nich – fetišizácia materiálnej realizácie – ma nakoniec priviedol k projekciám a inštaláciám, vizuálnym prostrediam v spojení s performatívnymi vstupmi. Väčšinu času dňa i noci som trávila uvažovaním, rešeršovaním, prípravou či produkciou projektov.

Michaela Džurná: Predtým, než sa mi narodili deti, som fotila „slobodne“ bez konceptu – veci, ktoré ma zaujímali, pristupovala som k tomu dosť spontánne. Keď chlapci dovršili pol roka, prihlásila som sa na ITTF (Institut tvárčej fotografie v Opave, pozn. red.), tak sa môj prístup prirodzeno zmenil.

Nesúvisí to však s materstvom.

Lenka L. Lukáčovič: Skôr by som to formulovala ako vzťah k umeniu. Pred narodením dcéry som hľadala a občas premýšľala, či budem vedieť, alebo viem fungovať ako umelkyňa, ktorá sa sústredí hlavne na voľnú tvorbu.

Umeniu a fotografií či ďalšej práci s ňou (od pedagogickej, grantovej či komerčnej činnosti) som venovala 110 % svojho času a záujmu, aj v rovine voľného času. Samozrejme v určitom okamihu príde aj účava alebo strata motivácie, stagnácia, ale to je dané aj životnými okolnostami. A bez variabilnej životnej krivky by to bola nuda.

Ako zmenilo materstvo rolu fotografie vo vašich životoch?

LL: Po narodení našej dcérky som si úplne istá, že umenie je cesta, ktorej sa chcem venovať a neodídem z nej, ak to bude samozrejme existenčne možné. Ale myslím, že som fotografu postupne začala vnímať širokospektrálnejšie, otvorennejšie a hravšie. Nevytváram si hranice a pravidlá, skôr som začala pracovať štýlom, že počas spoločných vychádzok, našich rodinných výletov, ale aj bežného dňa, keď si pozerám instastories, robím printscreeny alebo fotím, postupne vytváram myšlienkové súvislosti. Projekty vznikajú tak, ako keď si skladáš lego. Mám však aj pocit (neviem, či nie aj vekom), že toľko nepolemizujem a neberiem veci tak „vážne“. Snažím sa prijať umeleckú a bežný život taký, aký je, ved' nie vždy nám každá výstava vydje na 390%, a práve chyby sú to, čo nás posúva dalej.

Viac sa zaujímam asi aj o intimné, osobné, psychologické či sociálne témy, ale aj také, ktoré sú bezprostredne blízko, čiže je možné ich priamo realizovať v okolí bydliska. Keď sa dcéra narodila, vela sme sa prechádzali v okolí Trnávky (miestna časť Bratislavы), ktorej sa chcem v blízkej dobe intenzívnejšie nielen fotograficky.

ZL: V mojom prípade musí fotografia na čas ustúpiť materstvu. Narodenie syna Benjamina mi zásadne prehádzalo priority a aj keď som si celé tehotenstvo hovorila, že fotiť a pracovať začнем čo najskôr po

venovať a pokúsiť sa do nej integrovať aj výtvarné umenie, ale sústreďiť sa aj na komunitné, materské, neexistujúce kultúrne centrá či centrálneho času. Materstvo však aj nadálej prepájam s témami, ktoré ma vždy zaujímali, napríklad okamihom stlačenia spúšte či performativita vo vztahu k fotografii.

MŠ: Pre mňa sa zmenil zážitok – byt niekde. Keď teraz fotografujem dokumentárne projekty, mám na výber bud Antoniu (Martininá dcéra, pozn. red.) prenechať mi tú červu Tatínovi, alebo koncipovať projekt tak, aby so mnou mohla byť tiež (v nosiči alebo kočičku). Ten druhý prístup bol zatiaľ možný, lebo bola malá a ešte nechodila, to sa teraz mení. A bol všetmi zaujímavý, lebo z fotografa s veľkým fotoaparátom som sa pre vedomie portrétovaných ludí či pre národné subjekty mojich priekopníkov vstupoval do civilom, prístupným ľuďom so spontánnym dieratom, zo street fotografa matkou s dieratom, ktorá na nich nemusí pôsobiť ohrozujúco, že by ich prichytila v nepríjomej situácii. Jeden projekt som na tom postavila – s mobilm som zachytávala situácie v meste počas leta, kde sa popkultúra, milučký či svetopisívny turizmus prehľadával s historickými miestami – volá sa Kultúrne leto.

MD: Materstvo pre mňa mení jedine to, že si musím prácu pedantnejšie plánovať, ale to nikdy neboli problém. Pri tvorbe som vždy vychádzala z ticha a je tomu tak dodnes.

MD: Tiež ma vždy zaujímali ženské témy. Fotím inscenované veci, módu a portréty. Posledné tri roky je moja tvorba komerčnejšia než kedykoľvek predtým, a to súvisí s roľou mamy. Snažím sa zabezpečiť rodičom, preto prirodzene premýšľam nad témami, ktoré vzbudia záujem u medíí. Vždy som sa snažila robíť iného uhlá pohľadu, takže komercia je pre mňa výzvou.

MŠ: Viem sa porietať na ľudí inými očami. Keď nemôžem fotografovať, opäť mám záujem o projekty iných ľudí. Tešíme sa z toho.

LL: Samozrejme, príchod nového člena je absolútne zmena a „dobrodružstvo“. Otvárajú sa dimenzie nepoznaného. Akokoľvek si človek predstavuje, že bude fungovať s dieratom, zistí, že realita je úplne iná (aspón prvok). Keď však žena svoju rolu prijme, vytvorí si systém existencie a začlení dielu aj do výtvarného života, kde môže nastaviť súhru. A tiež každá nová výstava, každé fotenie prináša nové zážitky a poznatky aj pre dielu, matku a rodinu.

Je trážké byť matkou-fotografkou? Máte dosť motivácie, času, inšpirácie?

LL: Mám prívela inšpirácie. Času a energie v noci už pomenej.

MD: Byt mama fotografskou môže byť v niečom náročnejšie. Nemôžem sa vybrať tvoriť, kedy mi napadne, ale

pôrode, nie je to tak. Ben má ešte len pol roka a tak mu venujem maximum času aj energie. Už som kvôli nemu odmieta niekoľko komerčných fotení a aj na vlastný projekt mám len minimum času. Moja vnitorná potreba by mamou je totiž momentálne silnejšia. Berieme to tak, ako to je, keď sa mi táto potreba nasýti, vrátim sa späť k práci fotografky.

MŠ: Matka je matkou znamená v tomto kontexte pochopit, že spraví si všetko sám a excelovať je ilúziou, že ľudia v blízkom a širšom okolí sú dôležití nielen pre dielu, ale aj pre ňu. Vetu „It takes a whole village to raise a child“ tak vidím aj v tomto svetle, že pre zdravé vzťahy nemôže človek – ani matka – existovať sám pre seba.

Stat sa matkou je znamenalo uvedomiť si, že niektoré projekty alebo niektoré ich formy nestojia za tú energiu, prerušenie komunikácie s blízkymi, či to, že nevidím Tonkine pokusy o chôdzu či slov. Pomáha mi to pochopit váhu slovka „nie“.

ZL: Matka fotografka je podľa mňa ako každá iná matka. Ja som matka večne nestihajúca všetko, čo si naplánujem, s minimom času, ktorý si utriem sama pre seba väčšinou večer, keď už všetci spia.

A nakoniec, trochu provokačná otázka: môžu byť ženy-matky úspešné fotografky, resp. umelkyne?

MD: Odpoviem protiotázkou: Prečo by nemohli byť?

ZL: Myslím, že je to otázka individuálneho nastavenia. Koľko času je žena-matka-fotografska ochotná venovať práci a koľko rodine. Čo ju napĺňa a v čom vidí zmysel. Ja si napríklad veľmi silno uvedomujem, že sa mi už asi nepodarí odísť na pol roka do Indie fotiť dokumentárny projekt. Momentálne je pre mňa najväčšou inšpiráciou paradoxne muž – Christopher Anderson, fotograf agentúry Magnum. Roky pracoval ako vojnový fotograf a sám hovorí v predstavovanej knihe Son/Syn, svoje najlepšie fotografie nafotil až ako otec, keď našiel inšpiráciu vo vlastnej rodine. Ak sa mi podarí z časti spojiť vlastnú tvorbu s rodinným životom a popri tom nadálej fotiť aj komerčne, budem to považovať za úspech.

IL: Kategóriu úspechu tiež vnímam veľmi subjektívne. Každý z nás prežíva vnitorné naplnenie iným spôsobom, čiže závisí od toho, ako si zvolíme uhol pohľadu. Úspech je pominutelný. Marina Abramovič v jednom z rozhovorov povedala, že kvôli svojej umeleckej kariére sa rozchoda deti nemar, mohla sa tak naplno sústrediť na umenie. Tento uhol pohľadu však u mňa neplatí, bez spoločnej koxistencia si už ani svoj výtvarný a osobný život neviem predstaviť.

MŠ: Ak ide o nejaké očakávania spoločnosti, získať tie a tie umelecké ceny pre umelcov do 35 rokov, či robit ročne 10 výstav, alebo ktorékoľvek iné kvantifikovateľné métry, začala som byť

mám velkú podporu okolia a rodiny, tak to chce len lepšie plánovať. Myslím si ale, že to platí všeobecne pre všetkých rodícov a iste má materstvo väčší či menší dopad aj na prácu, ktorú robíme.

MŠ: Matka je matkou znamená v tomto kontexte pochopit, že spraví si všetko sám a excelovať je ilúziou, že ľudia v blízkom a širšom okolí sú dôležití nielen pre dielu, ale aj pre ňu. Vetu „It takes a whole village to raise a child“ tak vidím aj v tomto svetle, že pre zdravé vzťahy nemôže človek – ani matka – existovať sám pre seba.

Stat sa matkou je znamenalo uvedomiť si, že niektoré projekty alebo niektoré ich formy nestojia za tú energiu, prerušenie komunikácie s blízkymi, či to, že nevidím Tonkine pokusy o chôdzu či slov. Pomáha mi to pochopit váhu slovka „nie“.

ZL: Matka fotografka je podľa mňa ako každá iná matka. Ja som matka večne nestihajúca všetko, čo si naplánujem, s minimom času, ktorý si utriem sama pre seba väčšinou večer, keď už všetci spia.

A nakoniec, trochu provokačná otázka: môžu byť ženy-matky úspešné fotografky, resp. umelkyne?

MD: Odpoviem protiotázkou: Prečo by nemohli byť?

ZL: Myslím, že je to otázka individuálneho nastavenia. Koľko času je žena-matka-fotografska ochotná venovať práci a koľko rodine. Čo ju napĺňa a v čom vidí zmysel. Ja si napríklad veľmi silno uvedomujem, že sa mi už asi nepodarí odísť na pol roka do Indie fotiť dokumentárny projekt. Momentálne je pre mňa najväčšou inšpiráciou paradoxne muž – Christopher Anderson, fotograf agentúry Magnum. Roky pracoval ako vojnový fotograf a sám hovorí v predstavovanej knihe Son/Syn, svoje najlepšie fotografie nafotil až ako otec, keď našiel inšpiráciu vo vlastnej rodine. Ak sa mi podarí z časti spojiť vlastnú tvorbu s rodinným životom a popri tom nadálej fotiť aj komerčne, budem to považovať za úspech.

ZL: Myslím, že je to otázka individuálneho nastavenia. Koľko času je žena-matka-fotografska ochotná venovať práci a koľko rodine. Čo ju napĺňa a v čom vidí zmysel. Ja si napríklad veľmi silno uvedomujem, že sa mi už asi nepodarí odísť na pol roka do Indie fotiť dokumentárny projekt. Momentálne je pre mňa najväčšou inšpiráciou paradoxne muž – Christopher Anderson, fotograf agentúry Magnum. Roky pracoval ako vojnový fotograf a sám hovorí v predstavovanej knihe Son/Syn, svoje najlepšie fotografie nafotil až ako otec, keď našiel inšpiráciu vo vlastnej rodine. Ak sa mi podarí z časti spojiť vlastnú tvorbu s rodinným životom a popri tom nadálej fotiť aj komerčne, budem to považovať za úspech.

ZL: Myslím, že je to otázka individuálneho nastavenia. Koľko času je žena-matka-fotografska ochotná venovať práci a koľko rodine. Čo ju napĺňa a v čom vidí zmysel. Ja si napríklad veľmi silno uvedomujem, že sa mi už asi nepodarí odísť na pol roka do Indie fotiť dokumentárny projekt. Momentálne je pre mňa najväčšou inšpiráciou paradoxne muž – Christopher Anderson, fotograf agentúry Magnum. Roky pracoval ako vojnový fotograf a sám hovorí v predstavovanej knihe Son/Syn, svoje najlepšie fotografie nafotil až ako otec, keď našiel inšpiráciu vo vlastnej rodine. Ak sa mi podarí z časti spojiť vlastnú tvorbu s rodinným životom a popri tom nadálej fotiť aj komerčne, budem to považovať za úspech.

ZL: Myslím, že je to otázka individuálneho nastavenia. Koľko času je žena-matka-fotografska ochotná venovať práci a koľko rodine. Čo ju napĺňa a v čom vidí zmysel. Ja si napríklad veľmi silno uvedomujem, že sa mi už asi nepodarí odísť na pol roka do Indie fotiť dokumentárny projekt. Momentálne je pre mňa najväčšou inšpiráciou paradoxne muž – Christopher Anderson, fotograf agentúry Magnum. Roky pracoval ako vojnový fotograf a sám hovorí v predstavovanej knihe Son/Syn, svoje najlepšie fotografie nafotil až ako otec, keď našiel inšpiráciu vo vlastnej rodine. Ak sa mi podarí z časti spojiť vlastnú tvorbu s rodinným životom a popri tom nadálej fotiť aj komerčne, budem to považovať za úspech.

ZL: Myslím, že je to otázka individuálneho nastavenia. Koľko času je žena-matka-fotografska ochotná venovať práci a koľko rodine. Čo ju napĺňa a v čom vidí zmysel. Ja si napríklad veľmi silno uvedomujem, že sa mi už asi nepodarí odísť na pol roka do Indie fotiť dokumentárny projekt. Momentálne je pre mňa najväčšou inšpiráciou paradoxne muž – Christopher Anderson, fotograf agentúry Magnum. Roky pracoval ako vojnový fotograf a sám hovorí v predstavovanej knihe Son/Syn, svoje najlepšie fotografie nafotil až ako otec, keď našiel inšpiráciu vo vlastnej rodine. Ak sa mi podarí z časti spojiť vlastnú tvorbu s rodinným životom a popri tom nadálej fotiť aj komerčne, budem to považovať za úspech.

ZL: Myslím, že je to otázka individuálneho nastavenia. Koľko času je žena-matka-fotografska ochotná venovať práci a koľko rodine. Čo ju napĺňa a v čom vidí zmysel. Ja si napríklad veľmi silno uvedomujem, že sa mi už asi nepodarí odísť na pol roka do Indie fotiť dokumentárny projekt. Momentálne je pre mňa najväčšou inšpiráciou paradoxne muž – Christopher Anderson, fotograf agentúry Magnum. Roky pracoval ako vojnový fotograf a sám hovorí v predstavovanej knihe Son/Syn, svoje najlepšie fotografie nafotil až ako otec, keď našiel inšpiráciu vo vlastnej rodine. Ak sa mi podarí z časti spojiť vlastnú tvorbu s rodinným životom a popri tom nadálej fotiť aj komerčne, budem to považovať za úspech.

VŠVU, VŠMU ALEBO ITF?

Pri príležitosti jubilejného 30. výročia Ateliéru kameramanskej tvorby na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a Institutu tvôrčí fotografie Filozoficko-prírodovedeckej fakulty Sliezskej univerzity v Opave sme zistovali, ako to vyzerá na akademickej pôde na univerzitách, ktoré poskytujú štúdium médiá fotografie. Pri výročnej slávnosti sa 3. júla uskutočnilo otvorenie výstavy súčasných poslucháčov a významných absolventov Ateliéru kameramanskej tvorby Filmovej a televíznej fakulty Vysokej školy múzických umení v Stredoeurópskom dome fotografie v Galérii Profil.

Výstava trvala do 2. augusta. Počas osláv 30. výročia vzniku Institutu tvôrčí fotografie Filozoficko-prírodovedeckej fakulty Sliezskej univerzity v Opave bola zrealizovaná výstava Tři dekády v Domě u Černé Matky Boží. Výstava trvá od 19. 6. do 27. 9. 2020. Reprízu výstavy Tři dekády môžete navštíviť do konca roka na Bratislavskom hrade či na Mesiaci fotografie alebo v Domě umení v Opave budúci rok.

VŠMU – Ateliér kameramanskej tvorby

Ateliér kameramanskej tvorby Vysokej školy múzických umení v Bratislave založil jeden z najvýznamnejších slovenských kameramanov prof. Stanislav Szomolányi súčasne s vznikom samostatnej Filmovej a televíznej fakulty VŠMU v roku 1990. Ateliér poskytuje študentom možnosť štúdia v dennom bakalárskom, magisterskom a taktiež dennom i externom doktorandskom stupni študijného programu. Hlavným cieľom štúdia je poskytnúť študentom teoretické a praktické poznatky pre samostatnú tvorivú činnosť kamerama v oblasti filmovej a televíznej hranej i nehranej tvorby. Poslucháči sa počas štúdia tiež zoznamujú s teóriou filmovej a televíznej fotografie, technikou a ďalšími disciplínami. Tvorba fotografickej kompozícií je súčasťou výuky vo viacerých tvorivých predmetoch i prirodzenou súčasťou zamerania študentov. Mnoho adeptov kameramanskej profesie sa k štúdiu dostalo práve cez médium fotografie, ktorá je tiež neodmysliteľnou súčasťou prijímacích pohorov. Fotografickej tvorbe sa tiež naplno venuje väčšina absolventov popri kameramanskej činnosti. Nemožno opomenúť úspešnosť absolventov a súčasných poslucháčov ateliéru kameramanskej tvorby – viacerími Českými levmi ocenený Martin Štrba, medzinárodnne oceňovaný Martin Kollár (Cena Oskara Barmacka 2014), Juraj Mravec (2. miesto v kategórii reportáž Czech

Press Photo 2015), dvakrát ocenený víťaz Slovak Press Photo Michal Vasil či autor nedávno predstavovanej fotografickej publikácie Pokojný v nepokoji Timotej Križka. „Atmosféra na fakulte je veľmi príjemná, už počas prvého ročníka dostávajú študenti zadania, ktoré nazývame tímovky, študenti sa navzájom spoznávajú a učia sa tvorit v tíme. Hodnotím to veľmi pozitívne, nakoľko sa poslucháči z jednotlivých odborov počas celého štúdia navzájom pri tvorbe potrebujú. Vzniká tak na fakulte milá kolegialita. Každý semester nás čakajú nové individuálne kamerové zadania, pri ktorých musíme obsiahnut aj iné technické či teoretické odvetvia. Častokrát študenti už počas štúdia na vysokej škole začínajú v menších asistentských pozíciách,“ tvrdí o fakulte súčasný poslucháč Michal Vasil. Pedagógovia ateliéru kameramanskej tvorby: prof. Ján Ďuriš, ArtD. – vedúci ateliéru, prof. Stanislav Szomolányi, prof. Jozef Hardoš, ArtD., doc. Ivan Finta, ArtD., doc. Richard Žolko, ArtD.,

ITF
Institut tvůrčí fotografie

ilozoficko-prírodovedeckej fakulty
Sliezskej univerzity v Opave poskytuje
študentom a uchádzačom bakalárské a
následné magisterské štúdium.
Absolventi magisterského stupňa

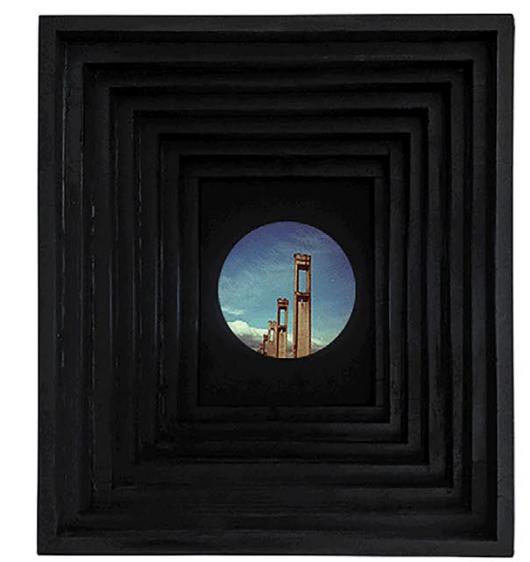

© Dite Bone

kritika fotografie, farebná fotografia, história výtvarného umenia, sociológia, psychológia umenia a ďalšie odborné predmety. Pedagógovia Istitutu tvůrčí fotografie v Opave: prof. PhDr. Vladimír Birgus – vedúci Institutu tvůrčí fotografie, doc. Mgr. Jiří Siostrzonek, PhD.D. – zástupca vedúceho Institutu tvůrčí fotografie, Mgr. Štěpánka Bielešzová, Ph.D., MgA. Jan Brykczyński, MgA. Arkadiusz Gola, MgA. Mgr. Ondřej Durczak, doc. ak. mal. Otakar Karlas, MgA. Ing. Peter Korček, MgA. Vladimír Kiva Novotný, MgA. Marek Malušek, doc. MgA. Pavel Mára, doc. Mgr. Václav Podestát, Mgr. BcA. Rafał Milach, Ph.D., doc. Mgr. Josef Moucha, odb. as. MgA. Dita Pepe, odb. as. MgA. Karel Poneš, doc. Mgr. MgA. Tomáš Pospěch, Ph.D., MgA. Štěpánka Stein, BcA. Mgr. Michał Szalast, prof. Mgr. Jindřich Štreit Dr. h. c. Úspešní absolventi: Kama Rokicka, Andrej Balco, Anna Grzelewska, Dušan Kochol, Bára Prášilová, David Turecký, Barbora Žúrková, Radim Žurek, Michaela Holly, Svatopluk Klesnil, Dereck Hard, Kristýna Erbenová, Dita Pepe, Petr Hrubeš, Vladimír Kiva Novotný, Jaroslav Kocián, David Macháč, Ondrej Žížka, Roman Franc, Tereza Vlčková, Jan Langer, Jiří Jiroutek, Jolana Havlekárová, Rafl Milach, Tomáš Pospěch, Branislav Štěpánek, Lucia Nimcová, Evžen Sobek, Piotr Szymon, Martin Wágner, Robert Kiss, Anna Gutová, Gabriel Franger, Jana Hunterová, Jana Bauerová, Daniel Poláček, Vít Šimánek, Karel Poneš, Lena Jakubčáková, Miroslav Zeman, Jan Mahr, Katarzyna Sagatowska, Irena Armutidisová, Marcin Giba, Libor Fojtík, Jan Brykczyński, Václav Vašků, Jiří Křenek, Peter Korčerk a iní.

VŠVU – Katedra fotografie a nových médií

Od roku 1949 Vysoká škola výtvarných umení je bez pochýb poprednou vysokou školou v oblasti umeleckého vzdelávania, ktorá vychováva kvalitných, medzinárodne uznaných, upešných umelcov. Katedra fotografie a nových médií zabezpečuje výučbový proces v rámci fotografického média v nadváznosti na volné výtvarné umenie. Koncepcia výučby na katedre sa snaží spájať štúdium analógovej a digitálnej

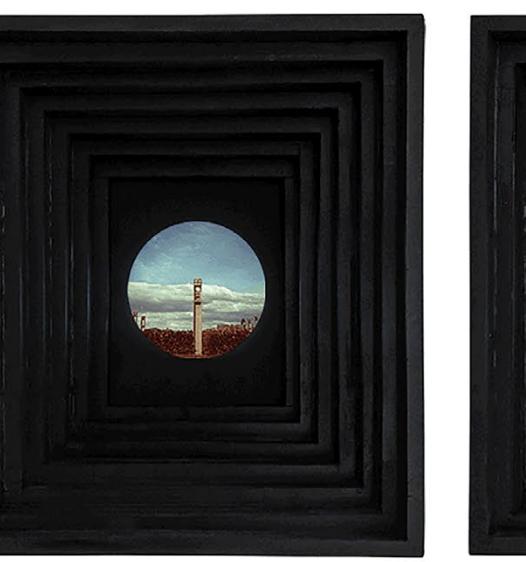
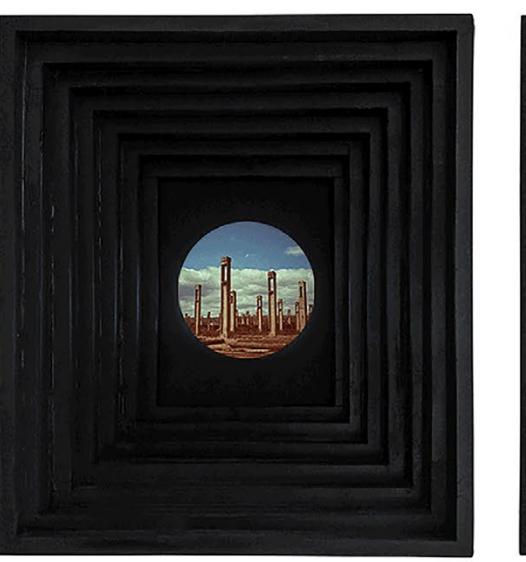

A black and white photograph capturing a scene where a hand reaches out from the bottom center towards a large, weathered mural on a building's side. The mural, composed of large, bold letters, depicts the words "OUTDOORS". The letters are dark and show significant signs of age and wear, with some edges appearing frayed and textured. A prominent vertical white beam or pipe runs through the center of the letters, partially obscuring them. In the background, the corner of a modern, multi-story building is visible, featuring a grid of windows. The overall composition creates a sense of contrast between the old, weathered mural and the new, architectural structure.

© Michal Vasil

umeleckou činnostou jednotlivých pedagógov a interných doktorandov v prepojení na konkrétné granty a spolupráce s inými inštitúciami. Katedra poskytuje uchádzačom i poslucháčom bakalárské, magisterské a následne doktorandské štúdium. Po úspešných prijímacích pohovoroch majú študenti možnosť výberu z troch ateliérov – Ateliér o fotografii, Ateliér Laboratórium fotografie či Ateliér fotografia, realita, konštrukcia.

„Prijímacie pohovory sú náročné, trvajú tri dni. Komisia však hľadá študentov, s ktorými sa bude dať na akademickej pôde pracovať a vidí v nich potenciál.“ Tvrďa súčasní študenti katedry fotografie. „Štúdium nie je vôbec jednoduché, napriek tomu je v priestoroch ateliérov cítiť mladú, pozitívnu, kolektívnu energiu. Študenti majú možnosť nahliadnúť aj do ateliérov iných odborov prostredníctvom zvolenia ďalšieho predmetu mimo ich odboru či využiť možnosť ísť na stáž alebo Erasmus. V súčasnosti sa na katedre podporuje taktiež práca s novými médiami, dáva sa priestor sociálnym sietam, virtuálnej realite či intermediálnym presahom. Poslucháči katedry sa bez pochyb počas štúdia vykrešú a nájdú si svoj originálny vizuálny jazyk. Naši absolventi majú jedno z najväčších uplatnení po skončení štúdia, či už ako individuálni umelci, fotografi, no taktiež pedagógovia, kurátori a historici. Na našej škole, ako som už pred tým spomínať, si veľmi cením kolektívnu atmosféru, študenti medzi sebou aktívne komunikujú, pomáhajú si či pravidelne chodia so svojimi pedagógmi na plenér do Kremnice alebo Jozefova. Veľmi pozitívne na katedre hodnotím prítomnosť našej rektorky Bohunky Koklesovej, ktorá je špičková kunsthistorička fotografie. Tak tiež docentka Jana Hojstričová dáva našej katedre veľmi veľa a vychováva prvotriednych umelcov. Veľmi si taktiež cením vedúcu katedry docentku Olju Triašku Stefanovič, ktorá neustále posúva svojich študentov ďalej, vymýšľa nové inovácie a poskytuje poslucháčom možnosť štúdia na poprednej škole v Arles,“ hovorí absolvent katedry a pedagóg Mgr. art. Radovan Dranga. Pedagógovia katedry fotografie a nových médií: doc. Mgr. art. Olja Triaška Stefanovič, ArtD. – vedúca katedry, prof. Mgr. Ing. Ľubo Stacho, doc. MgA. Jozef Sedlák, Mgr. art. Peter Ančic, Mgr. art. Marko Horban, doc. Mgr. art. Silvia Saparová, ArtD., doc. Mgr. art. Jana Hojstričová, ArtD., Mgr. art. Dominika Ličková, ArtD., Mgr. art. Dominika Jackuliaková, Mgr. art. Lenka Lindák Lukačovičová, ArtD., Mgr. art. Boris Németh, ArtD. – externý pracovník, Mgr. art. Jana Ilková, ArtD. – externý pracovník, Mgr. art Ján Skaličan, Mgr. art. Michal Huba, Mgr. art. Zuzana Pustaiová, Mgr. art. Tereza Kopecká, Mgr. art Ján Kekeli – externá forma.

Sonia Ščepánová
študentka fotografie

FOTOGRAFIA V SLUŽBÁCH VEDY

Priekopník röntgenografie

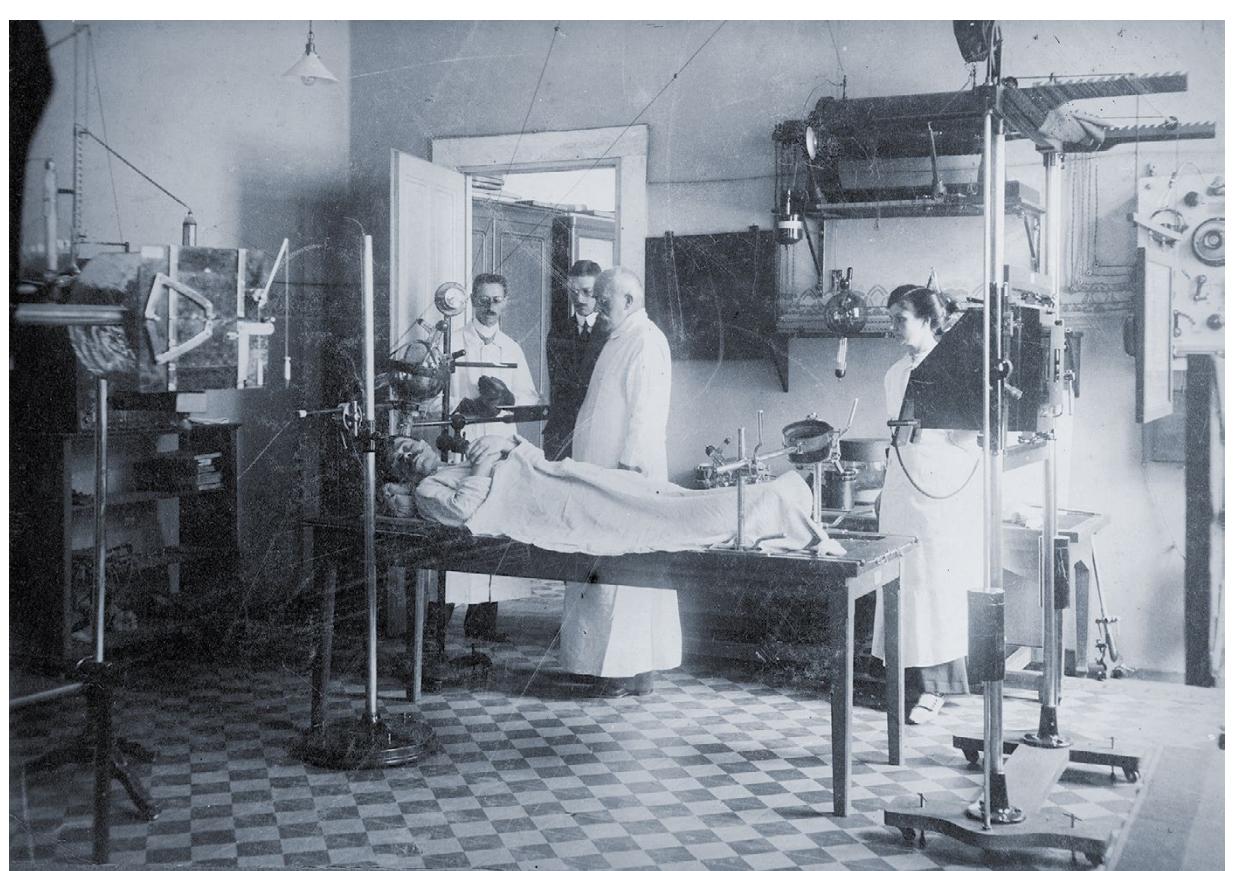
VOJTECH ALEXANDER

Vynájdenie fotografie v roku 1839 bol sám osebe výnimočný vedec ktorí počin a znamenal dôležitý mišnik vo vývoji ľudstva. Dôležitá nebola však iba schopnosť fotografie dokonale zobrazit podobu ľudu, veci a sveta alebo zvečniť významné udalosti, ale svoju schopnosť zachytia verný obraz skutočnosti poskytla široké možnosti využitia vo vede a technike. Fotografia sa stala vedeckým nástrojom, ktorý poskytoval nesporný dôkaz o existencii javov, ktoré nikdy predtým nebolo možné s takou presnosťou zaznamenať. Bola to ale hlavne jej schopnosť zachytia dovedy „neviditeľných“ úkazov, ktorá stala na počiatku rýchleho rozvoja mnohých vedeckých disciplín. Fotografia našla svoje uplatnenie v astronómii, kriminálstvike, mikrobiológii, kartografií, dokázala „zmraziť“ pohyb a tým pochopit javy, ktoré sa dejú pri veľmi rýchlych procesoch, ktoré ľudské oko nedokáže zaregistrovať – Ernst Mach už v roku 1886 zachytil letiaci projektily a demonštroval aerodynamické zákonitosti tak názorne, ako to nebolo možné nikdy predtým, alebo ked Eadweard Muybridge v roku 1877 naftografoval sekvenčiu cválajúceho koňa, nepriamo tým položil základy kinematografie. Fotografia našla svoje uplatnenie aj v medicíne, prevažne ako nástroj dokumentácie rôznych chorôb a porúch, ale využívala sa čoraz viac aj

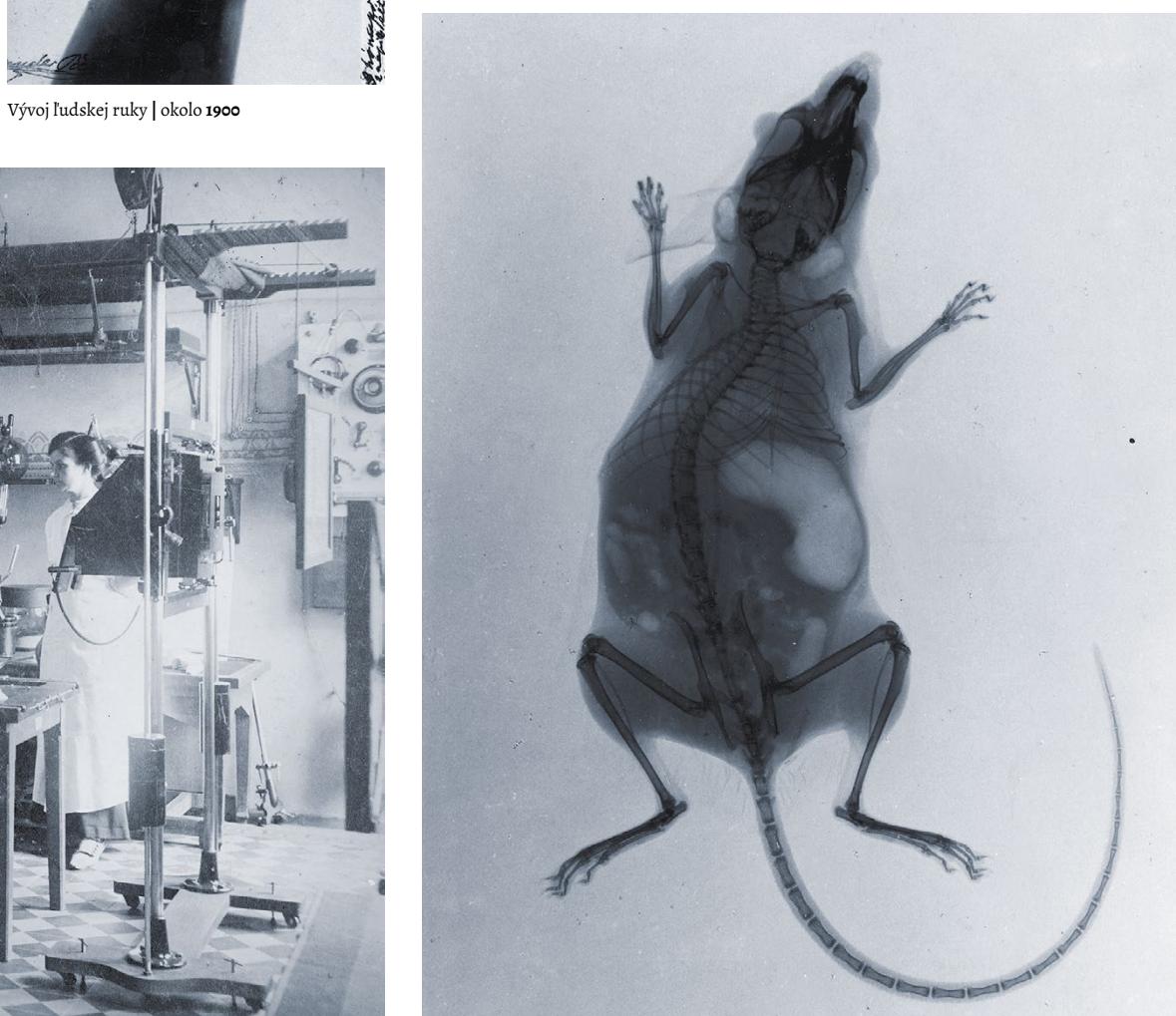
ako diagnostický nástroj. Vynález, ktorý medicínu ovplyvnil zásadným spôsobom, uzrel svetlo sveta v roku 1895, keď Konrad Wilhelm Röntgen objavil nový druh žiarenia, ktoré označil názvom X a zistil, že fotografická emulzia je citlivá na toto žiarenie. Tzv. röntgenologické žiarenie sa v medicíne využíva dodnes. Je pozoruhodné, že kežmarský doktor Vojtech Alexander sa o tento nový vynález natočko zaujal, že sa mu podarilo už v roku 1896 K. W. Röntgena osobne navštíviť a röntgenologický prístroj následne zakúpiť. Kežmarok sa stal jedným z prvých miest na svete, kde bol takýto prístroj k dispozícii. Vojtech Alexander sa narodil 30. mája 1857 v Kežmarku. Jeho otec Ignáč Alexander bol významný kežmarský mešťan. Po štúdiu na evanjelickom lýceu Vojtech Alexander nastúpil na Lekársku fakultu do Budapešti, kde promoval v roku 1881. V tej dobe bol zdravotníctvu na našom území značne poddimezované (koncom 50. rokov 19. storočia prípadalo na území Slovenska štatistiky na jedného lekára viac ako 11 000 ľudí!). Za tohto dôvodu, ale aj z dôvodu naliehania zo strany otca sa vrátil do Kežmarku, kde si v južnej časti Kežmarského hradu zriadil ambulanciu, provízornú operačnú sálu a ošetrovňu. Svoje služby poskytoval aj chudobným a sociálne slabším pacientom, za čo si vyslúžil prezývku „lekár chudobných“. Bol nielen silne sociálne cítiacim človekom – v roku 1887 inicioval založenie pobočky Krajinského spolku invalidov a sociálneho zaopatrenia, neskôr sa zaslúžil o založenie liečebného ústavu chorých postihnutých plúcnych tuberkulózou –, ale bol mimoriadne aktívny aj vo verejnom živote. Podarilo sa mu dosiahnuť vybudovanie kanalizácie, spoluzačkal Kežmarský okrašľovací spolok, organizoval zbierky na stavbu kežmarskej nemocnice. Ked sa Alexander dozvedel o novom objave tzv. X-lúčov, robil všetko pre to, aby sa o tomto vynáleze dozvedel čo

Vývoj ľudskej ruky | okolo 1900

Vojtech Alexander v budapeštianskom laboratóriu

Hlodavec | 1910

význam pre medicínu, jeho dielo je na výstave uvedené nielen v kontexte fotografického média, ale objavuje aj určité estetické kvality jeho snímkov. Nazeranie na jeho röntgenogramy ako na „umelecké dielo“ sa môže zdať tak trochu vykonštruované, avšak keďže vieme, že Vojtech Alexander bol človek neuveriteľne rozhladený, sledoval dianie vo svete, zaujímal sa o moderné technologicke výrobky, dokonca písal poéziu a maloval, je pravdepodobné, že estetické a výtvarné videnie sa prenieslo aj do jeho odbornej röntgenologickej práce.

Dielo Vojtecha Alexandra je pre nás mimoriadne dôležité aj z toho dôvodu, že velikánov, ktorí presiahli hranice nášho regiónu, nie je až tak veľa. Môžeme ho tak zaradiť nielen medzi priekopníkov modernej vedy, ale aj medzi také osobnosti, akými boli Jozef Maximilián Petzval alebo Karol Divald, ktorí sa zapísali do dejín fotografie a ktorí zhodou okolností pochádzali taktiež z regiónu východného Slovenska.

Martin Kleibl
kurátor Múzea fotografia

Vývoj ľudskej embra | 1901

Salamandra | 1898

PRÍBEH FOTOGRAFIE Z DEPOZITU MÚZEA FOTOGRAFIE

Judit Csáderová: „Moje veľké srdce“, 1984

K röntgenovým snímkam mám vzťah od detstva. Brat mojho otca, môj úžasný ujo Mišo, uznávaný odborník na plúcne choroby, mal v ordinácii na vtedajšom Námestí 4. apríla röntgenový prístroj. Pamätam sa, ako ma asi štvorročnú aj so sestrou po veľkej, ražke zástrere presvetili cez toto úctyhodné zariadenie. Mnohých isto aj vďaka nemu vyliečil. Viac som sa potom dozvedela na ŠUP-ke na Technológií: že zástra bola oboľená, že negatívny materiál pre röntgenové snímky má citlivú vrstvu naniesenu z obich strán, aby silnejsie zaznamenal účinok röntgenových lúčov a že sa na vyzvolávanie týchto materiálov používa kontrastnéjšia vývojka – nemyslím, že to niekoho z mojich spolužiakov veľmi zaujal a dnes sa to už aj tak robi inak, ale ja sa dodnes rada chválim, čo všetko o tomto procese viem.

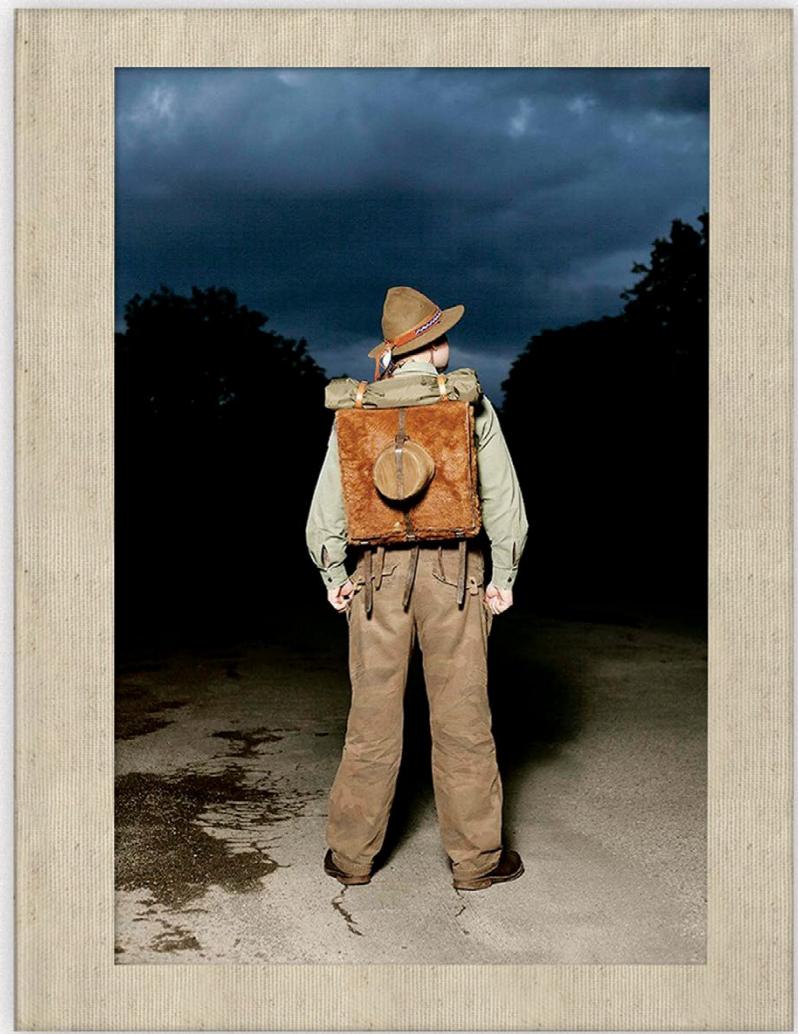
Aši pred 36 rokmi mi v rámci predoperačného vyšetrenia urobili aj röntgenový snímok hrudníku. Paní doktorka zvolala: „...to, že je srdce v poriadku? Je veľké!“ Pomyšela som si: „Hm...aká romantická diagnóza...“

Judit Csáderová
fotografička a pedagogička

2015 | MÚZEUM FOTOGRAFIE
2020 | MUSEUM OF PHOTOGRAPHY

Judit Csáderová | Moje veľké srdce | 1984

LIBOR FOJTÍK: TRAMPOVÉ

Texty: Michael Antony – Tony, Jan Pohúnek, Tomáš Pospěch

Fotografie: Libor Fojtík

Editor a výber fotografií: Tomáš Pospěch

Grafický design: Milan Nedvěd

ISBN 978-80-87407-18-9

Kniha vznikla ako pocta všem, kdo jsou nebo byli a zůstali mladí, měli toulavé boty a táhlo je to pod šírak. At už si říkali trampové, woodcrafteri, vandráci, čundráci, kovbojové, indiáni nebo si časem na své chaty pověsili satelit, všichni se stali součástí téměř výhradního českého a slovenského fenoménu trampingu, který je povážován za naší největší subkulturní.

Libor Fojtík se trampům systematicky věnoval posledních sedm let. Fotografoval především kolem Sázavy, Brna, v oblastech Brd, Beskyd, Kokořínska, Plzeňska a Vsetínských vrchů. Zaznamenal nejrůznější podoby kovbojského zálesáckého, kanadského

stylu nebo desperátského stylu, ale také verze indiánské, vandrácké a návraty do meziválečných let. Obdobně sleduje, jak se tento životní styl a inspirační zdroje odrazily v podobě příštěšků, srbů, chat a nejrůznějších trampsckých výrobků. Fotografie provází slovník trampsckých výrazů a texty trampa Michaela Antonyho-Tonyho, sociologa Jana Pohúnkova a historika umění Tomáše Pospěcha.

Tomáš Pospěch

VEREJNÁ KNIŽNICA VLADIMÍRA VOROBYHO

v novom šate

Knižnica nachádzajúca sa na najvyššom štvrtom poschodi Stredoeurópskeho domu fotografie je unikátnou kultúrnou inštitúciou svojho druhu na Slovensku. Zhrubažďovať a sprístupňovať fotografickú literatúru a tlač začala už roku 2010 a za desať rokov svojho pôsobenia sa jej knižničný fond rozrástol na vyše 2 500 knižničných jednotiek a množstvo zahraničnej i domácej periodickej a neperiodickej tlače, z ktorých mnohé sa už dnes len ťažko dajú zohnať niekde inde.

Vizuálna stránka priestorov knižnice a služby čitateľom boli ešte do júna tohto roka pomerne zanedbané a nie veľmi priateľské na prezenčné štúdium, preto sa tím knižnice rozhodol malý, ale polohou a dispozíciou zaujímavý priestor trochu skrásliť. Dominantu priestoru tvoria masívne police s knihami a tlačovinami a stoly, na ktorých sú umiestnené počítače s pripojením na internet. Hned po vstupe do priestoru môže čitateľ nájsť najnovšie čísla významných domácich i zahraničných časopisov, ktoré knižnica pravidelne odberá. Pri pohodlnom, ale často aj zdľahom a unavujúcim prezenčnom štúdiu si môže čitateľ po novom sadnúť aj do masívnych kresiel, vedľa ktorých je aj menší stolík na uloženie si vybraných exemplárov. V zadnej časti priestoru má svoj kútik vyhradený pracovník knižnice. Obsah

často aj zdľahom a unavujúcim prezenčnom štúdiu si môže čitateľ po novom sadnúť aj do masívnych kresiel, vedľa ktorých je aj menší stolík na uloženie si vybraných exemplárov. V zadnej časti priestoru má svoj kútik vyhradený pracovník knižnice. Obsah

knižničného fondu je možné prezrieť si vo forme online katalógu na webovej stránke domu fotografie. Oddelenie periodickej a neperiodickej tlače je stále v procese budovania stáleho katalógu, ale pracovník knižnice vie v tomto prípade poradiť a pomôcť s hľadaním. Knižnica je samozrejme otvorená aj akýmkolvek návrhom na akvizíciu.

Hoci otváracia doba knižnice oficiálne zostáva v čase od 13.00 do 16.00 v utorky a stredy, je možné sa telefonicky dohodnúť s pracovníckou knižnicou na vlastnom termíne prezenčného štúdia, čo je veľké pozitívum najmä pre záujemcov z iných regiónov Slovenska. Cieľom nového štatu knižnice je však najmä snaha získať si pravidelných čitateľov z odboru fotografie či iných vizuálnych umení, pretože primárne pre nich je táto inštitúcia určená.

Zhrubažďovanie vedomostí z literatúry je stále v procese, knižnica má stále nové akvizície a je schopná čitateľom poskytovať pravidelný prehľad v odbore. Vítaní sú tiež študenti odborov vizuálnych umení, ktorí tu môžu nájsť zaujímavé kúsky, ktoré sa zádiu nielen na skúsky, ale aj ako odborná literatúra pre záverečné práce na vysokých školach. Do budúcnosti je v súvislosti s nadobudnutím stálej čitateľskej obce pre knižnicu dôležité organizovať aj súviedné kultúrne podujatia ako prednášky, besedy, súťaže či prezentácie nových odborných kníh.

Hoci je knižnica umiestnená na samom vrchu domu fotografie a výstup kej nej je podmienený zdoláním väčšieho počtu schodov, jej návštěva bude určite stáť za to.

Denisa Jašová
knihovníčka

KURZY

FOTOGRAFICKÉ DENNÉ TÁBORY PRE DETI AUGUST 2020

Vek: 8 – 18 rokov

Cena: 120 eur

Fotografický tábor

Pre deti a mládež, ktoré sa chcú bližšie zoznámiť s fotografiou. Deti sa naučia, že základom fotografie je SVETLO, dotknú sa sveta umeleckej a dnešnej fotografie a zistia, ako sa fotografia dostane do albumu.

Graficko-fotografický tábor

Pre všetkých, čo majú vzťah k vizuálnemu umeniu. Prvým krokom je fotografia, druhým je vytvoriť z nej obraz podľa vlastných predstáv, či predlohy – tento rok je tému KOMIKS.

JESENNE FOTOGRAFICKÉ KURZY S KAMILOM VARGOM

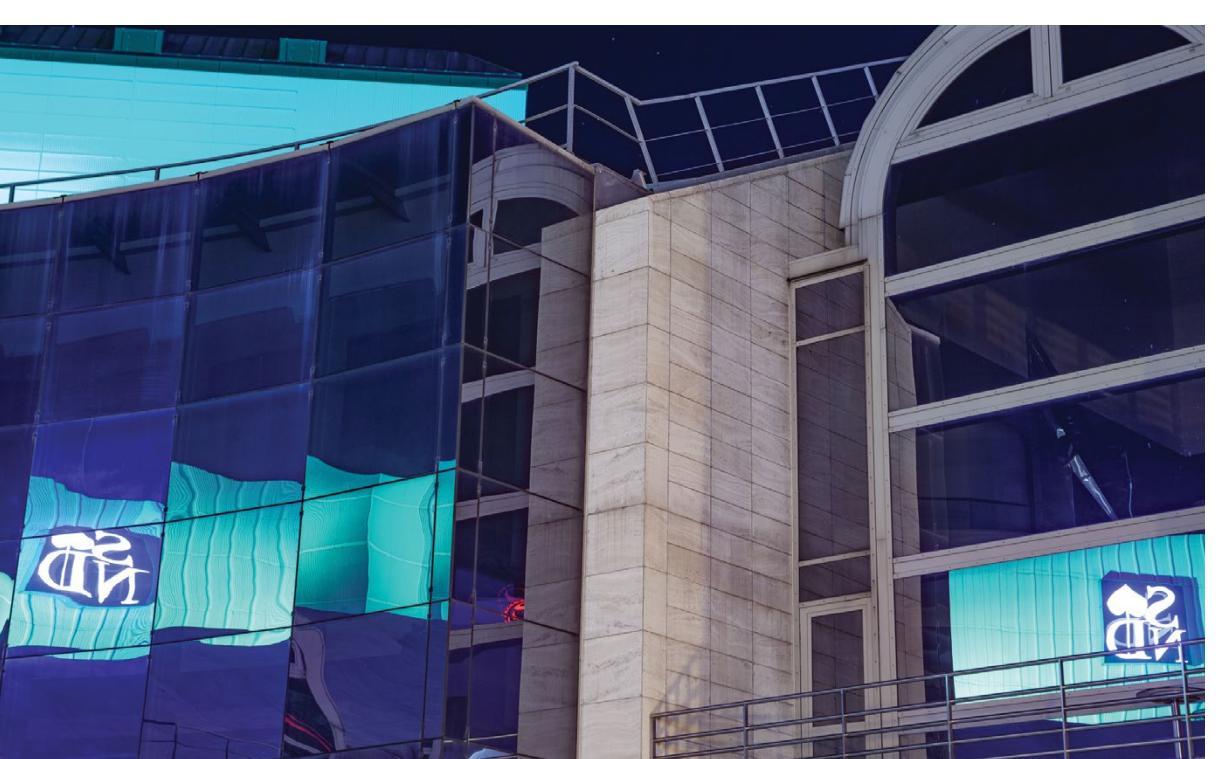
**HDR, RAW, PANORÁMA A ARCHI-
TEKTÚRA – NOČNÉ FOTOGRAFOVA-
NIE**

Dátum: 12. – 13. 09. 2020

Počet účastníkov: 8

Cena: 99 eur

Na tomto kurze Vám lektor Kamil Varga ukáže, ako sa stat profesionálnym fotografovom architektúry. Na fotografiach architektúry si vyskúšate niektoré populárne postupy vo fotografii, ako je napríklad HDR – fotografia so širokým tonálnym

PHOTOSHOP HRAVO A KREATÍVNE

Dátum: 17. – 18.10.2020

Počet účastníkov: 6

Cena: 99 eur

Chcete sa naučiť pracovať s programom Adobe Photoshop hravým a kreatívnym spôsobom? Prijháste sa na tento workshop, v ktorom Vás lektor Kamil Varga formou hravých cvičení prevedie dôležité časti tohto profesionálneho programu. Kurz je vhodný aj pre úplných začiatčníkov. Malý počet účastníkov zabezpečí individuálny prístup ku každému.

DETSKÝ FOTOGRAFICKÝ KRÚŽOK POČAS ŠKOLSKÉHO ROKA 2020/2021

Aj v školskom roku 2020/2021

plánujeme otvoriť detský fotografický krúžok. Uskutočňuje sa vždy raz do týždňa v priestoroch Stredoeurópskeho domu fotografie na 3. poschodi. Začíname prvý októbrový týždeň, ale deti sa môžu, ak je volné miesto, pridať aj počas školského roka.

Detský krúžok v utorok v čase od 16:00 do 18:00 – začiatčníci – deti budeme sprevádzat pri objavovaní sveta fotografia.

Detský krúžok v stredu v čase od 16:00 do 18:00 – pokročilí – deti nadviažu na svoje znalosti z minulých rokov a budú sa spolu s našimi lektormi venovať tématam a technikám, ktoré ešte nestihli.

Nataša Štefaniková | Fotopribeh

**STREDOEURÓPSKY DOM
FOTOGRAFIE**
**CENTRAL EUROPEAN HOUSE
OF PHOTOGRAPHY**

© Kamil Varga

BANSKÁ ŠTIAVNICA

Hájovna / kultúrno-turistické centrum
Nad Rozgrundom 1

12. 9. 2020 – 13.10. 2020
Veronika Marek Markovičová,
Peter Marek :
SPOLU V HÁJOVNI (KAŽDÝ INAK)
Kurátor: Ján Viazanička

BRATISLAVA

STREDOEURÓPSKY
DOM
FOTOGRAFIE
Prepoštská 4

3. 7. – 2. 8. 2020
GALÉRIA MARTINA MARTINČEKA
GALÉRIA PROFIL

ATELIÉR KAMERAMANSKEJ TVORBY
FTF VŠMU
pri príležitosti 30. výročia založenia
FTF VŠMU
kurátor: Štefan Komorný

5. 8. – 30. 8. 2020
GALÉRIA PROFIL
Joerg Rubbert (D): ZASTAVENÝ ČAS

© Joerg Rubbert

GALÉRIA MARTINA MARTINČEKA
Jakub Krížo (SK) : TÍ ČO PREŽILI
– LUDIA KTORÍ SA NIKDY NEVZDALI
(venované pamiatke Raymonda
Gurême)

kurátor: Theodor Kuhn

2. 9. – 27. 9. 2020

GALÉRIA PROFIL

Tomáš Agat Blonski (PL): KVET
POLSKEJ MLÁDEŽE
pri príležitosti 30. výročia vzniku
Katedry fotografie VŠVU – výstava
jedného z jej prvých absolventov
kurátor: Karol Hordziej

GALÉRIA MARTINA MARTINČEKA
NOVÉ PRÍRASKY DO ZBIERKY
MÚZEA FOTOGRAFIE
kurátor: Martin Kleibl, Václav Macek

GALÉRIA MESTA BRATISLAVY
MIRBACHOV PALÁC
Františkánske nám. 11

→ 13. 9. 2020
Olja Triaška Stefanovič
BRATSTVO A JEDNOTA
kurátor: Bohunka Koklesová

SLOVAK PRESS PHOTO

GALÉRIA
ZICHYHO PALÁC 2.posch
Ventúrska 9

2. 7. – 20. 8. 2020
Alexander Rehorovský
BAHIA INSOMNIA

STAROMESTSKÉ CENTRUM
KULTÚRY A VZDELÁVANIA
PISTORIHO PALÁC
Štefánikova 25

7. 7. – 14. 8. 2020
Robert Tappert: DIVADELNÁ
FOTOGRAFIA
kurátorka: Michaela Pašteková

Kotlar vs. Amsler 1.0
kurátorka: Jana Hojstričová

BIENÁLE DIVADELNEJ FOTOGRAFIE
2016 (výber)
BIENÁLE DIVADELNEJ FOTOGRAFIE
2018 (výber)

DANUBIANA MEULENSTEEN
ART MUSEUM
Čuňovo – Vodné dielo

→ 30.8.
Karol Kállay: NEZABUDNUTELNÍ
kurátor: Marián Pauer

MÚZEUM FOTOGRAFIE
3. 7. – 31. 1. 2021

Vojtech Alexander (1857 - 1916) :
výber z diela priekopníka röntgenovej
fotografie, ktorého súbor je od roku
1988 národnou kultúrnou pamiatkou.
kurátori: Ľubo Stacho, Martin Kleibl

KOŠICE

VÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM
Nám. Maratónu mieru 2

→ 26. 7. 2020
Karol Plicka: OBRAZ A PIESEŇ
kurátorka: Daša Ferklová

TABAČKA KULTURFABRIK

Gorkého 2

9. 7. – 14. 8. 2020
Olina Baitsym (UKR), Yevgen Nikiforov
(UKR)
THE..... IST SURROUND
kurátor: Samuel Velebný

LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

LIPTOVSKÉ KULTÚRNE STREDISKO
ul. 1. mája 28

→ 14. 8. 2020
Simona Lomnická: SLAČIANSKI MUŽI

MARTIN

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM
MÚZEUM ANDREJA KMEŤA
Andreja Kmety 20

→ 30. 8. 2020
Gustáv Hegedűš: V LESE
kurátorka: Janka Kolláriková

TURČIANSKA KNIŽNICA

Divadelná 5
→ 31. 8. 2020
Slavomír Segeč: ZA OBJEKTÍVOM

TRNAVA

ČEPAN GALLERY

Štefánikova 3
→ 15.7
Ester Šabíkova: ŽIVÁ FOTOGRAFIA

TRENČÍN

Galéria M. A. Bazovského

Palackého 27
24. 9. 2020 – 22. 11. 2020
DOKUMENT 2020
Kurátori: Michaela Pašteková,
Ján Viazanička,
Veronika Marek Markovičová

© Marek Jančuch

LEVICE

DNI FOTOGRAFIE
V LEVICIACH 2020

13. ROČNÍK MEDZINÁRODNÉHO
FOTOGRAFICKÉHO FESTIVALU V
LEVICIACH /DFLV
1. 10 – 31. 10. 2020

2. 10. 2020
Hotel Golden Eagle

10:00-16:00
„O FOTOGRAFICKOM UMENÍ“,
IV. ročník medzinárodnej fotografickej
konferencie

Synagóga

17:00
Slávnostné otvorenie DFLV

Rudo Prekop (SK/CZ): KOZMOS
kurátor výstavy: Robo Kočan

Imre Benkő (HU),
kurátor výstavy Szamódy Zs. Olaf

Dituria SC
18:30
Robo Kočan (SK): VŠEDNOSTI

kurátor: Rudo Prekop

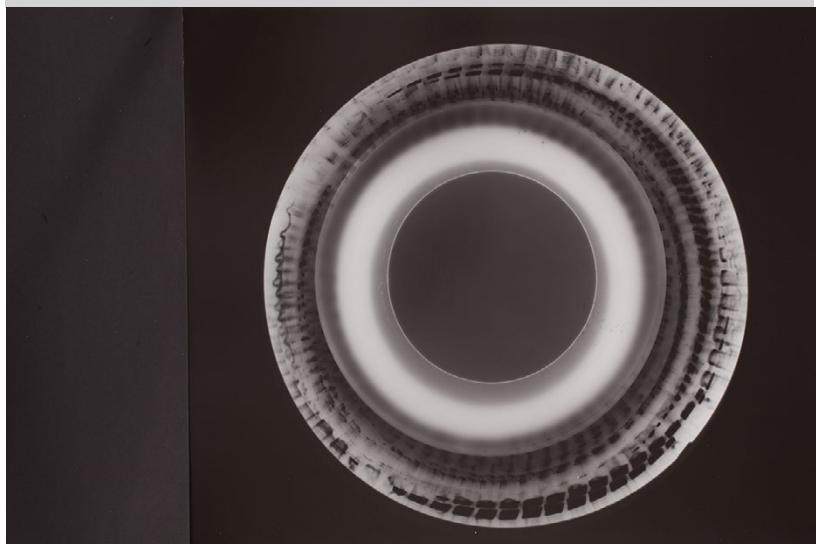
18:45
Rudo Prekop (SK/CZ): REÁLOVKY
kurátor: Robo Kočan

19:00
V ZRKADLE HODVÁBNEJ CESTY (HU/
CN)
kurátor Szamódy Zs. Olaf

24. 10. 2020
MC Kontakt

15:30
Fotoklub Frame Levice

Dom Reviczky
17:00
Ludovít Mészáros

© Rudo Prekop

FOTOPONDELOK

Bratislava
SNG, Café Berlinka

14. 9. 2020
19:00

Septembrový Fotopondelok bude venovaný poctivému fotografickému remeslu
v komerčnej aj nekomerčnej fotografii. Prácam pre klienta i pre radost.
Hostia: Dorota Holubová, Matej Hakár, Dušan Kříšek

Moderujú: Veronika Marek Markovičová, Peter Marek